

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

ČASOPIS KOMORY PODNIKŮ KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

ČERVEN/2017

BEZPEČNOST

S PROFESIONÁLY

INDICKÉ DOBRODRUŽSTVÍ ANEBO ESP MEZI TURBANY

„NEVIDITELNÍ LIDÉ“

ANEBO PERSONÁLNÍ BEZPEČNOST NAJDEME VŠUDE,
KAM SE PODÍVÁME

NESTÁTNÍ / KOMERČNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

JAKO JEDNA Z FOREM SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ ČINNOSTI

JAK JSEM ZJISTIL, ŽE SENECA MĚL PRAVDU A NEJSPÍŠ MLUVIL O CIT

MANIFESTACE PROTI ZBRAŇOVÉ SMĚRNICI EU

ISSN 2336-4793

9 772336 479003

WWW.KPKBCR.CZ

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY

OBSAH

Šéfredaktor
Prezidium - Komora podniků
komerční bezpečnosti
České republiky

Jazyková spolupráce
Alena Hasáková

Redakční rada
Miroslav Kovaříček
Kateřina Poludová
Petr Hartmann
Michal Bavšenkov
Petr Žák

Odborná spolupráce
Ivo Popardowski
Petr Žák

Inzerce
Petr Žák
+420 604 889 143
info@zakpetr.cz

Nesignované fotografie a články
Redakce

Vydavatel
KPKB ČR

Vrážská 1562/24a, 153 00 Praha 5

Registrace
Bezpečnost s profesionály MK ČR E 20140
ISSN 2336-4793

Tisk
Tiskárna PROPIS
Cihelní 99, 702 00 Ostrava

Rozšiřování zdarma

Autorská práva vykonává vydavatel, užití celku nebo částí, rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem je bez výslovného souhlasu vydavatele zakázáno.

Na přední straně obálky
foto Bc. Petr Žák

Na zadní straně obálky
nabídka plošné inzerce

Poznámka ke spravedlivé ceně 2
navýšení cen

Indické dobrodružství 3-5
aneb ESP mezi turbany

GDPR 7-8
nové nařízení EU

Měkké cíle 9-10
plán fyzické bezpečnosti

Neviditelní lidé 11-12
aneb personální bezpečnost najdeme všude

Zaměstnanci SBS 13-14
v rámci prevence požáru

Nestátní/komerční zpravodajství 15-17
- detektivní činnost

Jsem manažer, 18
umím komunikovat?

O CIT 19-20
přeprava hotovosti a cenin

Bezpečnost v otázkách a odpovědích 21-23
- provozování dronů

Studium krizového řízení, 24
ochrany obyvatelstva a bezpečnosti

Manifestace 25-27
proti zbraňové směrnicí EU

Kompetence 28-30
bezpečnostních subjektů

SBS v Rakousku 31-34
privatizace bezpečnosti ve velkoměstech

Ochrana osobních údajů 35-36
informační a komunikační technologie

Pracovní úrazy 37-38
odškodnění, posuzování

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři,

právě se Vám dostává do rukou letos již druhé číslo našeho časopisu. Jsem tomu rád – úsilí mých kolegů z KPKB ČR, kteří se společně s odborníky z různých oblastí bezpečnostní sféry na přípravě časopisu podílejí, mě upřímně těší.

Aktuálně nás asi všechny nejvíce zajímá stav projednávání a případného schválení „Zákona o bezpečnostních činnostech“, na jehož přípravě se zástupci naší KPKB ČR podílejí s přestávkami již od roku 1993, kdy byla naše Komora založena. Vzhledem k tomu, že návrh zákona zatím prošel jen prvním čtením v parlamentu, a k říjnovému datu konání letošních voleb do PPS ČR lze soudit, že ke schválení tohoto zákona v tomto volebním období zřejmě nedojde. Předpokládám tedy, že se k němu společně vrátíme nejdříve v roce 2018 a snad ho připravíme v podobě, která bude vyhovovat všem zainteresovaným stranám a bude pro ně i přínosem.

Dále bych Vás chtěl již dnes upozornit na další naším prezidiem KPKB ČR připravovanou odbornou konferenci, která by měla proběhnout v listopadu letošního roku, tentokrát na téma „Současné bezpečnostní hrozby a komerční bezpečnost“. Věřím, že se nám podaří na konferenci zařadit zajímavé odborné příspěvky, bude o ni zájem u odborné veřejnosti a přinese i dobré zviditelnění pro členskou základnu naší Komory.

Rovněž musím s potěšením konstatovat, že stále přibývá autorů se zájmem o publikování článků a příspěvků v časopise Bezpečnost s profesionály. Nicméně znovu opakují – nebojte se psát i Vy ostatní zajímavé články ze své každodenní činnosti anebo o úspěších ve své firmě. Zviditelní to naši společnou práci a Vaše dobré zkušenosti budou jistě pozitivně inspirovat další čtenáře.

Bc. Miroslav Kovaříček
prezident KPKB ČR

POZNÁMKA KE SPRÁVEDLIVÉ CENĚ

V návaznosti na předchozí příspěvky v našem časopisu můžeme konstatovat, že pro diskusi s odběrateli služeb ostrahy majetku a osob máme jasné a doložitelné důkazy o oprávněnosti navýšit cenu za poskytované služby.

Zásadním argumentem je v tomto případě úroveň minimální mzdy stanovená nařízením vlády č. 336/2016 ze dne 5. října 2016, kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatků ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. S použitím jednoduché a veřejně známé metody výpočtu jsme schopni zcela objektivně říci, za jakou cenu můžeme při splnění všech povinností vůči státu a svým zaměstnancům naše služby v tomto roce poskytovat.

Je tu však další rovnice. Jednoznačný vztah „cena – kvalita poskytovaných služeb“. Jestliže chápeme pod pojmem kvalita služeb souhrn takových ukazatelů, jakými jsou úroveň vedení a řízení dodavatele služeb ostrahy včetně kontrolní činnosti, profesní úroveň jeho zaměstnanců, schopnost trvalé péče o potřeby zákazníka a vzájemná komunikace k oboustranné spokojenosti, pak musí být naše argumenty k úpravě ceny ještě výraznější. Z praxe víme, že většina odběratelů služeb ostrahy majetku a osob má značně vyšší a komplexnější požadavky na poskytovatele, než je rozsah vymezený nařízením vlády č. 287/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností. Tyto požadavky jsou rovněž nad standardem stanoveným pro výkon práce ostrahy majetku a osob požadovaných Národní soustavou povolání a Národní soustavou kvalifikací.

Převážná část zaměstnanců v ostraze majetku a osob je zařazena do 1. a 2. skupiny prací. Tedy na nejnižších příčkách finančního ohodnocení. Charakteristika povolání strážného jednoznačně uvádí: „Strážný provádí podle pokynů a instrukcí jednoduché

činnosti k zajištění ostrahy a ochrany majetku a osob se zvýšeným rizikem pracovního úrazu a podílí se na vymezených pracích s malou návazností na další činnosti.“ Skutečnost je však jiná. Zákazník požaduje určitou samostatnost rozhodování a jednání, profesionalitu prováděných činností a určité osobnostní kvality. A zde je příčina nerovnováhy.

Jestliže se podíváme na možnosti pracovního trhu, který je v současné době již značně vyčerpaný, což je jisté z celostátního hlediska dobře, pak mnoho možností není. Některé firmy nabízejí pod tlakem omezených možností, jak získat potřebný počet zaměstnanců pro výrobu a poskytování služeb, mnohem vyšší finanční ohodnocení, než jaké odpovídá zařazení do 1. nebo 2. skupiny prací. To je však možné jen do určité míry tam, kde není významný podíl přímé práce na ceně, tak jako je to právě v ostraze majetku a osob.

Další zásadní moment tvoří požadavky na již zmíněné profesní a osobnostní kvality zaměstnanců, které ve skutečnosti reálně neodpovídají ani charakteristice povolání, ani jeho celkovému umístění na společenském žebříčku. Na rozdíl od požadavků na zaměstnance zařazené do již zmíněné skupiny prací jsou na pracovníky ostrahy majetku a osob kladeny další zákonné požadavky, viz ustanovení § 7 odst. 6 zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon. Cituji: „Podnikatel je povinen zajistit výkon činností, které jsou obsahem živností uvedených v příloze č. 5 k tomuto zákonu, pouze fyzickými osobami splňujícími požadavky odborné způsobilosti, které jsou v této příloze stanoveny.“ Nejedná se však

pouze o odbornou způsobilost. Pro výkon práce v oblasti ostraha majetku a osob je třeba mít a doložit trestní bezúhonnost a zdravotní způsobilost i pro práci v noci. Odběratelé služeb se však nespokojí s prokázáním pouhé trestní bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti pracovníků vykonávajících službu na jejich objektech. Požadují, a zcela oprávněně, profesionální zdvořilost, dobrý osobní vzhled, fyzickou zdatnost, schopnost kultivovaně komunikace a další osobnostní kvality. Vždyť strážný nereprezentuje pouze svého zaměstnavatele, který může být stovky kilometrů daleko, ale především jeho, tj. odběratele služeb. To ovšem nekoresponduje s požadavky na pracovníky v jiných povoláních zařazených do uvedené skupiny prací, kde takové požadavky neexistují.

Takže je tu další argument pro zvýšení ceny za poskytované služby. Je však otázkou, jak ho budou odběratelé našich služeb vnímat. První zkušenosti ukazují rozdílné chápání. Zatímco podnikatelská sféra je k našim požadavkům vnímavější, neboť je ve stejném postavení, státní instituce s tím mají značný problém, ať už jde o problematiku úpravy cen vysoutěžených dle zákona, nebo jen ochotu hledat oboustranně přijatelné řešení.

Jsmo na rozcestí a požadavek spravedlivé ceny otevřel celou řadu dalších principiálních a institucionálních požadavků. Proto si prezidium Komory předsevzalo řešit i tento úkol. Zákon, od kterého jsme si mnohé slibovali, tento problém neřeší, je tedy na nás, poskytovatelích služeb ostrahy majetku a osob, abychom tento problém správně prezentovali a jeho řešení hledali.

Ing. Petr Hartmann
viceprezident Komory podniků komerční bezpečnosti ČR, z.s.

INDICKÉ DOBRODRUŽSTVÍ ANEB ESP MEZI TURBANY

Dobré věci se většinou chválí samy, a tak není divu, že po úspěšné realizaci minulých zahraničních výcviků ESP se ve světě objevují další a další zájemci o takové projekty. Cílem další z výcvikových misí, zaměřených na zavádění moderní přípravy policejních složek, se nedávno stala daleká exotická Indie.

Není divu – jednak zde v místních policejních akademii vznikla nemalá poptávka po pokročilých služebních výcvikových postupech, a pak také více než jedna miliarda lidí a kolem 2,5 milionu strážců zákona v jedné z nejlidnatějších končin naší planety, to už je nějak perspektivní trh pro zavádění policejního a taktického příslušenství z dílny známé pražské firmy.

Dost náročné začátky

Do Indie jsem necestoval poprvé, takže jsem se snažil na tuto klíčovou pracovní cestu po všech stránkách nachystat co nejlépe. A to znamená také materiálně. Volba, co všechno vzít s sebou, byla sice poměrným dilematem, ale nakonec se zdálo, že mám vše. Jenže člověk mívá a Aeroflot mění. Zkrátka jsem dopadl podobně jako Svěrák ve filmovém Koljovi. Mně tedy „čemadán“ nadobro neukradli, jen dovezli o několik dlouhých dní později a navíc dosti poničený, jenže když potřebujete na místě co nejdříve a opravdu nutně svůj drahocenný materiál, je to celkem velká nepříjemnost. Navíc mě, když jsem rozlámáný a totálně nevyspalý dorazil po dlouhé štrece až do Dillí, čekalo další nemilé překvapení. Na letišti mi po nekonečném a svizelném řešení ztraceného zavazadla v lokální, jen málo srozumitelné angličtině naši tamní kolegové pouze podali další letenky na vnitrostátní linku – směr jih – a já tedy musel pokračovat skoro na druhý konec této velké země. Tam jsem totiž měl hned, bez jakékoli pauzy, realizovat na policejní důstojnické akademii v Hyderabadu první z chystaných tréninkových bloků, určený pro tamní instruktorský kádr.

Tak jsem se, ještě dost zdrchaný z cesty, okamžitě pustil do díla. To mě opravdu hned na počátku dost prověřilo a první z kurzů se opět ukázal jako další z „pedagogických výzev“. Již kdysi, před první cestou do zdejších končin, jsem byl sice jedním kolegou s většími tamními zkušenostmi varován před četnými lokálními specifiky a typickými, nám ovšem stěží pochopitelnými znaky jednání. A právě ty jsem měl při našem výcviku šanci poznat skutečně

měřou vrchovatou. Standardní reakce na váš dotaz bývá totiž obvykle následující: místní osoba zmateně kýve hlavou, a to jak nahoru dolů, tak do stran. Takže nevíte, co vám vlastně sděluje a co to vůbec znamená. K tomu ještě nasadí podivný nepřítomný výraz v očích a obvykle doprovodí univerzálním „no problem, sir“. To však může v praxi znamenat více různorodých variant: ano, ne, nerozumím tomu, vůbec jsem to nepochopil nebo i v žádném případě to nehodlám udělat – což komunikaci rozhodně nijak neusnadňuje, ba naopak prohlubuje organizační problémy. Nejdřív jsem na ně zíral i já, ale pak jsem si zvykl a vzal to v potaz. Zkrátka mazec!

Indické utrpení

Po realizaci tamních prvních nácviků, kdy mě vzhledem k mé nevybavenosti museli strojít do poloslužebního oblečení, narychlo sehnáno ve zdejší akademii či zakoupeného ve vedlejší policejní prodejně, jsem pak po dvou dnech apaticky přiletěl zpět do „New Delhi“. Unavený jak z náročného výcviku, kdy jsem se úporně a nanejvýš profesionální formou snažil místnímu pedagogickému kádru předat maximum dovedností i znalostí, tak z dlouhého cestování sem a tam. Zkrátka, nejen různá časová pásma, ale vzápětí i náročné lokální klima dají našinci zabrat.

Zmuchlaný, stále ještě bez svých věcí a hlavně opět nevyspalý – poslední noc jsem totiž strávil, jak je v Indii pro cizince poměrně běžnou tradicí, skoro celou na záchodě: chvíli vsedě, chvíli vkleče, zkrátka jak se říká, „horem dolem“. Ať je již na vině zdejší vzduch, voda či strava, člověka to opravdu dokáže strhat tak, že je pak úplně troska. Máte pocit, že byste snad raději umřel. Apaticky, doslova jak robot, jsem se tedy propotácel bezpočtem místních bezpečnostních kontrol (snad největším, co jsem kde po světě zažil) zpět do hlavní haly letišti hlavního města.

Zde mi bylo sděleno, že mě už čeká vozidlo a také naštěstí můj kufr (cestou poněkud „zredukován“

Rusákama). Můžeme tedy vyrazit na druhou největší zdejší akademii. Na mou otázku, kde to je, mi řidič v turbanu, který se jen sotva vešel dovnitř, odpověděl: „Jen kousek autem.“ Ten „kousek“ jsme pak jeli strašných devět hodin rozhrkaným policejním džípem, klíčujícím mezi auty i z venku ověšenými lidmi, po sotva představitelných cestách, s hlubokými výmoly, které jsme pak ještě dlouho cítili na otlučených sedacích svalech. Cíl? Proslulé teritorium Pandžáb, země legendárních Sighů. Když jsem se druhý den ráno probudil a přeje jen o něco čerstvější vstal, vyrazil jsem prohlédnout si lépe okolí, hlavně úžasnou starobyloou pevnost plnou postav s velkými turbany. Bylo mi, jako bych se přesunul nejen místně, ale i tak trochu v čase. Připadal jsem si totiž podobně jako Indiana Jones v dílu Chrám zkázy.

Divoký Pandžáb

Název Pandžáb pochází z perských slov pandž („pět“) a áb („voda“) – což prý odkazuje na pět velkých řek, které

jeho historickým územím protékají. Je tamním nejbohatším státem, dokonce jej někteří nazývají „koš na chleba Indie“. Na každém kroku tu člověk vnímá prosperitu, tolik chybějící jinde v Indii. Dá se říci, že tento region patří k nejprestižnějším a místní lidé k nejschopnějším (proto je občas možno zaznamenat separatistické tendence tohoto regionu). Je zde prý též nejlepší jídlo v celé Indii, pandžábská kuchyně je opravdu proslulá. A na rozdíl od zbylých končin tohoto státu, kde je mnohdy těžké poznat, kde je ulice a kde začíná smetišť, je tady mnohem více znát snaha o nějaký pořádek.

Místní jazyk gurmukhi je široce používaný i v celém státě a nemálo frekvencovaný je i ve vedlejších Pákistánu (a mimochodem druhý nejčastější v Anglii a čtvrtý v Kanadě). Místní náboženství, tzv. sikhismus, naprosto převládá nad jinde běžným hinduismem. Sikhistický bůh mimochodem nemá žádné jméno a představuje údajně sjednocení všech hinduistických bohů a Alláha (pravý sikh si také

celý život nemá stříhat vlasy ani vousy – což asi, jak jsem koukal, v běžném životě nejde). Co však každého hned trkne, je na každém kroku patrné až paranoidní udržování bezpečnostních opatření. Není však divu, po získání nezávislosti v roce 1947 a následujícím vzniku Indické demokratické republiky byla tato prosperující klíčová lokalita politicky rozdělena novou hranicí a část území (včetně tehdejšího hlavního města Lahaóru) zůstala v sousedním Pákistánu. Důsledky tohoto byly poměrně nepříjemné – nastalo tehdy jedno z největších stěhování lidí tam a zpět (zhruba 7 milionů tam, 7 zpět), zpravidla vynucené rozdílným náboženstvím.

Dodnes je zde politická i náboženská situace velmi napjatá, až výbušná (a to někdy skutečně doslova). Stálé útoky extrémistů jsou zde v Pandžábu důvodem pro stavění hlídek, ozbrojených armádními zbraněmi, doslova na každém kroku. Dost často mě však pobavilo jakými zbraněmi. Než jsem si na to zvykl, zíral jsem dost na poldy, kteří měli v rukou kromě INSAS (indických kopií belgických FN FAL), ošoupaných ákáček neznámého původu, či zdejších licenčních britských samopalů Sterling kupříkladu i vskutku historické enfieldky ráže 303 British. Když jsem se zde například vracel nocí na ubytovnu a ze tmy se náhle vynořila postava s obrovským turbánem, zahalená do staré anglické deky, ze které čouhala puška málem z první světové války, vždycky mě to dost pobavilo.

Sighové v akci

Další kolo výcviků se naplno rozjelo v akademii v Philauru, která má přímo na starosti přípravu rezortních instruktorů pro veškeré indické policejní síly. Musím konstatovat, že zdejší lidé byli opravdu o poznání pilnější, i o něco chápavější. Problémem jen bylo, že málokdo zde vládnul angličtinou, přestože se i tady považuje za oficiální jazyk, který řeší v indických státech globálně potíže dané desítkami uživaných nářečí a celé řady různorodých etnik.

Bohužel tímto jazykem zrovna moc nevládl ani mně přidělený překladatel (někdy jsem jen špatně rozeznával, zda ještě hovoří „lokálně“, nebo zda už jde dle dvou tří známých slov o angličtinu). Takže někdy dorozumívání doslova „ruce nohy“, na což jsem si už po svých pracovních štačích mnohde po světě stačil zvyknout. Ale Sighové, kteří byli odpradávná vyhlášenými válečníky, naštěstí prokázali dost velkou vůli se učit a usilovně vstřebávat nové dovednosti.

Další překážkou se ukázalo být to, že někteří z nich asi zrovna nebudou moci absolvovat programy vzhledem

k pokročilému věku. Ve svých historicky vyhlížejících mundúrech s tradičními turbany a dlouhými šedivými vousy vyhlíželi totiž spíše jako orientální učenci z nějaké východní pohádky. Nicméně dost jsem se v nich spletl. V průběhu výcviku jsem pak pochopil, proč byli místní válečníci v minulosti doslovnou páteří ozbrojených sil commonwealthu a jejím houževnatým jádrem, na které britské koloniální společenství v bitvách tak spoléhalo. Jejich kázeň, zarputilost i určitá divokost se při našem dennodenním výcviku projevovale naplno a svým nasazením tak opravdu dělali čest všem tradicím Sighů.

Hodně se tu též projevovalo jisté kastovníctví. Tito muži byli elitou učící opravdovou indickou smetánku. Ovšem když se vzhledem k počtu obyvatel v Indii zamyslíme, z jakého množství byli jejich posluchači vybráni, je nám to jasné. A bylo znát, že si toho jakseptatří váží. Takovou kázeň jsem ještě jinde ve světě opravdu neviděl. Kývnou, sklapnou v pozoru teatrálně podpatky a provedou. Prostě stroje. I v tomto směru zde ovšem hrají roli místní zvyky dané náboženstvím. Problém například nastává, když se má někdo, byť by to bylo v rámci nácviku, dotknout ženy (kterých je zde mimochodem v řadách policejních složek dost a dost). I kdyby to byl jen pouhý výcvik. Asi jen já, jako totální exot, jsem byl akceptován, že jsem s nimi vůbec v nějakém kontaktu mohl být. To jinak fakt není moc obvyklé.

Protože místní mimochodem až neuvěřitelně oceňovali know how, které jim předáváme, projevovali nám stále, na každém kroku, velkou úctu a opravdovou vděčnost. A nejednalo se pouze o obvyklou pohostinnost. Člověk si ve chvílích, kdy nám pobočník v bílé uniformě během pauzy servíroval pod baldachýn tradiční čaj s mlékem, připadal málem jak maharadža.

Nejvíce nás ovšem hrálo pomýšlení, že v rámci tréninkových misí můžeme zas někde daleko ve světě posunout latku místních poměrů o něco výš. A v dohledné době by to zřejmě mělo být zas na úplně na druhém konci světa, a to v kriminalitě zle zkoušeném Mexiku. Lze se tedy rozloučit stylově, například: „Tě péro, sombrero!“

Více informací na www.eurosecurity.cz

Text a foto Mgr. Pavel Černý

Policistky při výcviku.

Výuka odvedení pasivní osoby, držící se předmětu.

Pedagogický kádr, který zde předává dovednosti stovkám dalších mladých instruktorů.

„Tradiční“ donucovací prostředek.

www.abasco.cz

Hledáme, právě Vás

služební výstroj

flexibilita
plánování směn

práce na HPP
i dohodu

nástup možný
ihned

- kustod
- bezpečnostní pracovník
- strážný a strážný psovod
- vedoucí objektu / patra
- člen zásahové skupiny
- člen operačního střediska
- recepční/vrátný

800 108 111

e-mail: prace@abasco.cz

**Kontaktujte
náborové oddělení**

GDPR

GENERAL DATA PROTECTION REGULATION

Obecné nařízení na ochranu osobních údajů (angl. General Data Protection Regulation - GDPR) je novinkou v legislativě Evropské Unie, které vchází v platnost od 25. května 2018. Regulace v oblasti ochrany osobních údajů je schválena již od dubna roku 2016, firmy se tak mohou připravit na nemalé změny jako je samotná příprava na zavedení, zaevidování informačních systémů a postupů.

V Česku tedy nahradí směrnici 95/46/ES a zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, které spadají pod Úřad pro ochranu osobních údajů. Ten nezanimke, naopak mu přibudou pravomoci a začlení se pod dohled Evropského sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB).

Evropské zákony, které doposud ochranu osobních údajů regulovaly, nebyly změněny od roku 1995 a nebraly v potaz sociální sítě nebo cloudové systémy. Odborníci však varují, že nové nařízení je už teď 5 let pozadu, protože nezahrnuje technologie jako je například Internet of Thing - chytrá zařízení domácnosti a big data analýzy, které se vyvíjely během procesu tvorby a schvalování GDPR.

Evropané podceňují význam ochrany osobních údajů a zastaralé zákony tak nahrávaly mimoevropským státům ve shromažďování údajů o občanech EU. Regulace ze strany EU tak zajistí nejenom vyšší bezpečnost, ale také jednotnou platnost a nestrannost vůči místním organizacím a lobbistům.

Jaké údaje GDPR hodnotí jako osobní?

Mezi obecné osobní údaje patří jméno, přímení, pohlaví, datum narození, osobní stav, identifikační údaje vydané

státem a nově také email, IP adresa nebo cookies, ukládané v počítači uživatele. Dále se vztahuje na informace o etnickém či rasovém původu, politické názory, zdravotní stav, sexuální orientaci, trestní delikty a další.

Mnohem přísnější restrikce se vztahují na práci s citlivými osobními údaji jako jsou genetické, biometrické údaje (snímek obličeje, otisk prstu, nově i podpis) a osobní údaje dětí.

GDPR nezahrnuje údaje zemřelých osob, anonymní a údaje získané pro osobní potřebu, které subjekt dále nesdílí a jsou ryze osobní povahy.

Co znamená zavedení GDPR pro občany?

Nové nařízení chrání digitální práva všech občanů EU nejen v rámci Unie, ale také mimo ni. GDPR se vztahuje i na mimoevropské společnosti, které na území EU podnikají nebo obchodují s obyvateli a subjekty evropských zemí.

Ti mají od 25.5.2018 nově práva na přístup ke svým osobním údajům, případnou úpravu, výmaz, právo být zapomenut, právo na omezení zpracování a přenositelnost údajů. Pokud jim držitel jejich osobních údajů nechce vyhovět, mohou se odvolat na Úřad pro ochranu osobních údajů a následně i na Evropský sbor pro ochranu osobních údajů. Občan si dokonce může vyžádat přístup k nestrukturovaným údajům jako jsou přílohy emailů.

Jedinou výjimku tvoří článek 23, který dává členským státům možnost omezit toto právo v zájmu národní bezpečnosti, obrany nebo veřejné bezpečnosti.

Co znamená GDPR pro instituce a firmy?

Zavedení GDPR znamená pro firmy hlavně vyšší míru odpovědnosti. V případě úniku osobních údajů se na ně vztahuje oznamovací povinnost a musí tak do 72 hodin informovat příslušné orgány, v některých případech i osoby a subjekty, kterých se únik týkal. Instituce musí zavést technická, organizační a procesní opatření jako je ochrana dat, vypracovat Data Protection Impact Assessment, vést podrobné záznamy o činnostech a zpracování údajů a také jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů (Data Protection Officer - DPO).

Jaká je funkce pověřence?

Úloha DPO je nezávisle kontrolovat firmu, která ho jmenovala, dohlížet na řádné zacházení s osobními daty a oznámit Úřadu pro ochranu osobních údajů (případně EDPB) úniky údajů a nelegální činnost.

Povinnost jmenování pověřence je povinná pouze v případech, kdy zpracování osobních údajů subjektů patří mezi hlavní činnosti instituce. V opačném případě musí instituce doložit odůvodnění, proč není nutné v rámci její obchodní a pracovní činnosti jmenovat DPO.

Pozici DPO může firma obsadit svým zaměstnancem nebo zvolit externí osobu, která bude na základě smlouvy o poskytování služeb plnit zadané úkoly.

Zavedení pověřence firmu nezbavuje zodpovědnosti, ale v případě porušení povinností v ochraně osobních údajů, za kterou hrozí sankce nemalými částkami, může poukázat na fakt, že firma vynaložila veškeré úsilí pro dodržení stanovených pravidel.

ABAS IPS Management

CO JE TO GDPR

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (anglicky General Data Protection Regulation, zkratka GDPR), plným názvem nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), je nařízením Evropské unie, jehož cílem je výrazné zvýšení ochrany osobních dat občanů. V Úředním věstníku Evropské unie bylo vyhlášeno dne 27. dubna 2016.

Předmětem a cílem je stanovit pravidla ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů a pravidla pro pohyb osobních údajů. Nařízením chrání základní práva a svobody fyzických osob se zaměřením na právo ochrany osobních údajů. Volný pohyb osobních údajů v Evropské Unii není z důvodu ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů omezen ani zakázán.

Zdroj: www.wikipedia.cz
https://cs.wikipedia.org/wiki/Obecné_nařízení_o_ochraně_osobních_údajů

Nové nařízení chrání digitální práva všech občanů EU nejen v rámci Unie, ale také mimo ni. GDPR se vztahuje i na mimoevropské společnosti, které na území EU podnikají nebo obchodují s obyvateli a subjekty evropských zemí.

MĚKKÉ CÍLE POD PALBOU

ČASTÉ ÚTOKY UPOZORŇUJÍ NA POTŘEBU PLÁNŮ FYZICKÉ BEZPEČNOSTI

Zločinci a teroristé vyhledávají příležitosti - místa, která jsou špatně chráněna tzv. "měkké" cíle, proto si místa útoku pečlivě vybírají a předem je podrobně kontrolují, aby zjistili slabá místa a odolnost vůči útoku. Ochranná opatření používaná vládními ("tvrdými") cíli pohánějí teroristy k civilním cílům jako jsou obchodní centra a další veřejná místa v vysokém zalidnění, kde čelí menšímu odporu a mohou tak způsobit větší škody.

21. září 2013 napadla skupina teroristů nákupní centrum Westgate v Nairobi v Keni. Po třídním obléhání bylo zabito více než 60 civilistů a 175 jich bylo zraněno. Pojistné nároky byly odhadnuty na 10 miliard keňských šilinků (zhruba 2,5 miliardy českých korun), což je podle keňských regulačních orgánů třetina všech pojistných nároků v zemi.

Nákupní centrum Westgate disponovalo soukromou ochrankou, centrálním monitorováním, fyzickými bariérami a dalšími, navíc bylo umístěno v relativně stabilní oblasti. Jak je tedy možné, že se takový útok stal v tak relativně bezpečné městské oblasti s vysokou hustotou osídlení? Newyorské policejní oddělení (NYPD) provedlo své vlastní vyšetřování útoku, které bylo vydáno v polovině prosince 2013.

Newyorská policie charakterizovala reakci místních orgánů jako nejasnou

a velmi opožděnou. Keňské orgány zpočátku tvrdily, že útok byl proveden 15 těžce ozbrojenými útočníky. Vyšetřování NYPD však naznačilo, že se mohlo jednat o práci pouze čtyř lehce ozbrojených útočníků, z nichž všichni nejspíše unikli po pouhých 12 hodinách.

Podle NYPD keňská armáda střílela do svých vlastních neoznačených policistů, kteří se vydali do nákupního střediska na pomoc. Nejtěžší škody tak mohla lehce způsobit armáda použitím protitankových raket a reaktivních granátů. Lekce zní jasně: nákupní středisko je v tom samo. Komerční cíle tohoto typu musí záviset hlavně na vlastní bezpečnosti a připravenosti tak, aby se dokázali s případným teroristickým útokem vypořádat sami.

Navzdory skutečnosti, že nákupní centrum Westgate bylo v středu přelidněné městské oblasti, odlehlá místa nejsou o moc bezpečnější. V lednu 2013 si skupina teroristů vzala za rukojmí více než 800 zaměstnanců

plynové elektrárny poblíž Ajn Amanás v Alžírsku. Zvláštní alžírské jednotky sice převzaly kontrolu nad elektrárnou zpět, ale až poté co bylo zabito 40 civilistů. Je známo jen málo podrobností o bezpečnostním plánu elektrárny, do tisku se však dostala tvrzení o nepřipravenosti elektrárny na jakékoliv teroristické hrozby. Majitel zařízení sdělil médiím, že za výsledné zabezpečení objektu zodpovídá alžírská vláda, a jelikož vše závisí na veřejných ozbrojených silách, nepoužívali ozbrojené strážce. Podle vyšetřování se jejich bezpečnostní protokol pro teroristické útoky skládal z pouhého "skrýt se v kanceláři nebo v ložnici, vypnout všechna světla, zavřít všechna okna a dveře, skrýt se pod postel, zůstat zde schovaný a čekat na pomoc." Neexistují žádné důkazy o únikové cestě nebo o bezpečném místě, kde by se mohli zaměstnanci shromažďovat.

Teroristické útoky na komerční objekty jsou stále častějším jevem a velké firmy by svoji bezpečnostní politiku neměly brát na lehkou váhu. Chcete-li

být připraveni, musí vaši risk manažeři zvážit zavedení účinných stanov fyzické bezpečnosti v zařízení. Jedním ze způsobů, jak mohou manažeři chránit jak zařízení, tak zaměstnance, je porozumět formálním bezpečnostním procesům, strategiím a začlenit je do chodu firmy.

Pro vytvoření efektivního bezpečnostního plánu nejprve sestavte tým odborníků. To optimálně zahrnuje kombinaci risk manažerů a odborníků na bezpečnost. Je jejich povinností vyhodnotit stávající stav bezpečnosti zařízení, posoudit možné hrozby, implementovat bezpečnostní plán, vycvičit personál a pokračovat v průzkumu a kontrole zařízení, aby se zajistilo, že plán je zaveden správně a efektivně. Jakmile je zaveden, externí konzultanti, kteří nebyli součástí procesu plánování, by měli testovat předpoklady, scénáře a reakce, aby se vyhnuli "syndromu skupinového myšlení", kdy všichni účastníci souhlasí s jediným plánem a přehlédnou se tak jeho slabiny. Je se maximálně řídit pokyny policie.

ABAS IPS Management

Definice měkkého cíle

Termín „měkké cíle“ (soft targets) není nikde přesně definován, toto označení je bezpečnostní komunitou používáno pro označení míst s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům, která jsou pro tuto svou charakteristiku vybírána zejména v poslední době jako cíl takovýchto útoků, typicky útoků teroristických. Tím se liší měkké cíle od tzv. hard

targets, tvrdých cílů, kterými jsou dobře chráněné a střežené objekty útoků (např. některé státní objekty, vojenské objekty, objekty dalších bezpečnostních složek, ale i některé dobře chráněné či střežené nestátní či komerční objekty). Členění objektů na soft targets a hard targets je významné i z hlediska samotného přístupu k problematice zabezpečení. Vychází z optiky

útočníků a jejich cíle, je zaměřené na pravděpodobnost útoku, nezkoumá pouze jeho dopad a význam pro společnost. Tento přístup je tedy v mnohém přínosný, neboť se zabývá ochranou subjektů, které by z hlediska tradičního pojetí protiteroristických opatření nebyly do těchto opatření zahrnuty – komerční, komunitní, soukromé osoby apod.

**Chcete-li být připraveni,
musí vaši risk manažeři
zvážit zavedení účinných
stanov fyzické bezpečnosti v objektu.**

„NEVIDITELNÍ LIDÉ“

ANEBO PERSONÁLNÍ BEZPEČNOST NAJDEME VŠUDE, KAM SE PODÍVÁME

Cena informací se dramatickou měrou zvyšuje i v naší společnosti. A hodnota informace a cena její ochrany je vnímána výrazně již nejen ve sféře státních orgánů a institucí, ale i v podnikatelské sféře. Zejména tam, kde je nedílnou součástí hospodářského úspěchu přidaná hodnota na zboží a službách, založená na znalostech, objevech a dovednostech, a také tam, kde je úspěch podmíněn dobrou pověstí společnosti či produktu, obecnou „image“ a například i péčí, jakou subjekt vynakládá mimo jiné na ochranu údajů, získaných od klientů.

První překážkou, se kterou se musí bezpečnostní manažer ve společnosti či instituci vypořádat, je snaha „zabetonovat“ citlivé, chráněné či utajované informace v jakémsi „krytu proti všem“. Pořídí se zabezpečovací systémy, monitoring, aplikují se administrativně-technické předpisy a pro jistotu i WC pro kolegy se zajistí skenerem oční duhovky a laserovým dělem. Nu, uchovávat-li citlivé a významné informace, pak nám bezesporu nepostačí stará šatní skříň zajištěná ohnutým hřebíkem, střežící písemné materiály, nebo dveře na zástrčku do místnosti serverů. Na druhou stranu, zabezpečení ve stylu atomové elektrárny znemožní efektivní koloběh například ve skladu spojovacího materiálu. Ale jen trochu zkušený bezpečnostní manažer, ideálně v kombinaci s osvědčeným majitelem či ředitelem společnosti, najde brzo rozumné, efektivní a dostatečné hranice. A tím mnohdy práce na zabezpečení toho, co ve společnosti uchovávat, končí.

Společnost či instituce, uchovávající zodpovědně citlivá, významná nebo utajovaná data a střežící si důsledně důležité informace např. o svých projektech, obchodních záměrech či partnerech, řeší své fyzické, objektové a administrativní zabezpečení velmi pečlivě. Všichni pracovníci zpracovávající citlivá, důležitá nebo utajovaná data mají příslušné prověrky NbÚ, zpravodajských služeb, prošli bezpečnostním screeningem a mají plně osobní složky diplomů ze školení a kurzů.

Vše vypadá jako ideál, než...

Než se stane, že konkurence, média, osobní oponent nebo někdo jiný získané důležité, citlivé nebo

podstatné informace obchodně zneužije. Může takový subjekt mediálně znevěrohodnit, dlouhá léta budovaný pozitivní obraz společnosti nevratně poškodit, parazitovat na její produkci. Mezi zcizené pravdivé údaje postaví lživou informaci a aktivistický spolek může započít na daný subjekt hon – pro odsuzovaný způsob výroby, výroby, prodeje či například proto, že subjekt nedokázal ohlídat osobní a citlivé údaje.

Jak je možné, že unikly citlivé údaje? Kdo byl zdrojem třeba jen jiskry informace, z níž někdo roznítit hanlivý mediální výstup? Všichni máme prověrky, zabezpečení je top, tak kde může být problém?

Je to tak, že můžete zabezpečit svůj prostor jak depot nukleárních hlavic, vše zautomatizovat, a přesto, vždy se může objevit slabý článek – člověk. Ale jak to? Všichni přece mají prověrky! A co uklízečky, zahradníci, správci, opraváři, IT pracovníci vnitřní údržby? Co outsourcovaná ochrana, BOZP a PO? Pokladač koberečů a tisíce jiných, mnohdy „neviditelných“ lidí.

Odborníci pracující s chráněnými daty, jejich nadřízení, specialisté obchodu a marketingu, výroby atd. – ti všichni jsou „první na ráně“, o kom např. majitel uvažuje jako o zdroji úniku. To, že si může uklízečka chodící brzo ráno poloprázdnými kancelářemi poskládat sama obrázek o tom, co významného se ve společnosti děje, by mělo bezpečnostního manažera vést k tomu, že přesvědčí vedení, aby trvalo na dodržování předpisu „čistého stolu“, zvláště u významných událostí, akcí, obchodů atd. Rovněž prodávačka obložených chlebičků v místní kantýně může mít o finanční situaci společnosti představu stejně dobrou jako její

finanční ředitel. Stačí jí jen naslouchat. A co skupina služebních řidičů? Ta je informována samozřejmě vždy jako první, jaké osobní potíže má čelní představitel úřadu a jeho náměstek. Investice do mobilních telefonů se zabezpečením proti nevhodným zásahům zvenčí a do monitoringu je dnes častý výdaj firem a institucí. Také hlasitý hovor blízko místa, kam si odskočí na cigaretu kuřáci, nebo poblíž recepce, je naprostým popřením toho, co se snaží bezpečnostní manažer top managementu vstřípat. Tedy že bezpečnost často popřeme vlastním chováním a že ďábel se skrývá v detailu. Jestliže si pracovníci zabezpečené oblasti nechávají v přístupových dveřích dřívko, aby se jim nezabouchly, když jdou kouřit, a magnetické čidlo zajistí kouskem kovu, aby „nepípalo“, pak je celá činnost bezpečnostního manažera naprosto zbytečná.

Obrovským úkolem je proto pro bezpečnostní management společnosti přesvědčit vedení, že nejen investice do zabezpečovacích technologií, ale soustavná práce s lidmi, dodržování (a vymáhání dodržování) bezpečnostních standardů je to, co nejsou vyhozené zdroje a čas. A součinnost s personálním úsekem při výběru zaměstnanců, aktivní personální práce a zájem o lidi je základem personální bezpečnosti v jakékoli skupině lidí. Pravda, úkol je to nelehký. A velmi často komplikovaný v případě, že mnoho činností podnik outsourcuje. Co mu nevydělává, tím se zabývat nebude, to at' se řeší dodavatelsky. Tím ovšem podnik často ztrácí možnost na tyto lidi aktivně a důrazně profylakticky působit. Je těžké je přesvědčit, že firma je „jejich“, že její zájmy mají hájit, protože jim dávají práci, šanci na kariéru.

Bezpečnostní manažer musí mít „prst na tepu“ společnosti, vnímat, kde by mohl doutnat potenciální problém, a nehasit ho až „ex post“. Eliminovat možné místo vzniku problému hned na počátku. Vyžadovat prověření nejen u zaměstnanců na citlivých úsecích, ale i u ostatních. Třeba i u uklízeček. Podstatné je i to, aby se s nimi v této oblasti pracovalo soustavně.

Účinným nástrojem je v tomto směru zcela jistě mezilidská komunikace,

založená na empatii, vnímání, naslouchání. A není podstatné, jestli půjde o komunikaci s kolegou, který se stará o úklid, nebo se skladníci, šéfem IT nebo s recepčním, který obsluhuje vjezd do firmy. Komunikační dovednosti lze neustále prohlubovat, a jestliže někomu nebyly dány do vínku, je možno se je alespoň v základním rozsahu naučit a osvojit si je. Od „neviditelných“ lidí, kteří jsou často pohrdlivě označováni za „šedé myši“ a možná nejsou během pracovního procesu ani

zaznamenáváni, je často možno dozvědět se více, než z utajovaného zápisu o reálném stavu firmy, o připravované fúzi nebo o tom, jaká světla bude mít připravovaný top model automobilky. Protože – někdo ta světla přece musí otřít leštěnkou, když se na ně práší. A fikus v koutě taky potřebuje zalít...

Ing. Robert Vacek

USERNAME:

Administrator

AKTUALITA PRO ČLENY KPKB ČR

Zaměstnanci členů Komory podniků komerční bezpečnosti ČR, z.s. budou mít oproti zaměstnancům nečlenských soukromých bezpečnostních služeb výhodu!

KPKB ČR se podařilo získat dotaci na vzdělávání zaměstnanců svých členských firem v rámci tříletého projektu financovaného z prostředků ESF, programu Zaměstnanost.

1. Identifikace projektu

Registrační číslo: CZ.03.1.52/0.0/0.0/16_060/0005912

Název projektu: Profesionální rozvoj členské základny KPKB ČR

2. Popis projektu

Cílová skupina: Zaměstnanci podniků a zaměstnanci OSVČ sdružených v profesních a podnikatelských sdruženích

Projekt obsahuje následující aktivity:
■ Měkké a manažerské dovednosti

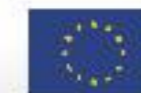
- Účetní, ekonomické a právní kurzy
- Technické a jiné odborné vzdělávání

Celková částka finanční podpory je **1 997 568,00 Kč**.

Předpoklad zahájení realizace vzdělávání je září 2017.

O podrobnostech projektu Vás budeme informovat v následujícím čísle časopisu Bezpečnost s profesionály.

Mgr. Bc. Kateřina Poludová, DiS.
Tajemnice KPKB ČR

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

ZAMĚSTNANCI SBS V RÁMCI PREVENCE POŽÁRU

Na vzniku požáru se podílejí tři základní faktory: přítomnost zápalné látky, zdroj zápalné teploty a přísun kyslíku. Pokud není jedna z těchto tří podmínek naplněna, požár nikdy nevznikne.

Druhá, následná definice vychází z průběhu požáru, který můžeme rozdělit na čtyři fáze:

1. fáze – je určena časem od vzniku požáru do rozhoření prvních hořlavých předmětů. V praxi se uvažuje čas 10 minut. Tato fáze je charakterizována nízkými teplotami a malou výměnou plynů. Tuto fázi rovněž označujeme jako fázi rozhořívání.
2. fáze – je charakterizována prudkým nárůstem teploty a plochy požáru, zejména v souvislosti s celkovým vzplanutím.
3. fáze – je období, kdy je požár stabilizován, probíhá intenzivní hoření a požárem jsou zachváčeny všechny hořlavé předměty v prostoru.
4. fáze – je charakterizována nedostatkem hořlavého materiálu a postupným snižováním intenzity hoření.

Začal jsem záměrně základními definicemi toho, jak požár probíhá a vzniká, abych mohl vyzdvihnout, jak důležitou činností je výkon proškolených zaměstnanců SBS, kteří kvalitně odvádějí svou práci. Svou činností se při výkonu stávají účinnou prevencí objektů. V praxi při výkonu obchůzek po svěřeném objektu procházejí všechna kritická místa. Zajišťují požární dohled po svařování, obsluhují bezpečnostní systémy EZS, kontrolují požárně nebezpečná místa (kuchyňky, kuřárny a jiné prostory). Preventivní činnost pracovníků SBS je důležitým faktorem všech budov v době pracovního volna i za provozu. Dohlížejí a odstraňují chybné a nedbalé úkony osob, které si neuvědomují, jak velká rizika mohou svým nezodpovědným počínáním způsobit. Rád bych popsal několik běžných činností zaměstnanců SBS detailně, neboť právě těmi zabráňují případným následným požárům.

Při obchůzkové činnosti procházejí strážní denní kuchyňky a zde kontrolují elektrické spotřebiče, zda jsou vypnuté, případně je sami odpojují ze sítě, odstavují z podstavců rychlovarné

konvice. Nemálo požárů vzniklo totiž právě od těchto spotřebičů.

Dále kontrolují prostory určené ke kouření – zda se v odpadkových koších, případně v nádobách určených pro nedopalky, nenacházejí doutnající zbytky cigaret. Kontrolují teplotu serveroven a dohlížejí na to, aby měly tyto místnosti stálou požadovanou teplotu.

Tyto místnosti jsou totiž srdcem každé společnosti, v nich mají uložena veškerá svá know how. Přehřátím, jež by mohlo hrozit následným požárem, by společnost měla své citlivé informace a vypracované postupy vážně ohroženy.

Pracovníci SNS též obsluhují a bezpečně ovládají systémy EZS, skrze něž dohlížejí za pomoci aktivních čidel na jednotlivé místnosti v objektech. Při jejich obsluze reagují zaměstnanci SBS na příslušné povely z ústředny nacházející se na výkonném místě, kde se ostražka zdržuje. V případě vyhlášení poplachu na EZS provedou strážní fyzickou obsluhu na panelu ústředny v čase T1 vyhodnotí situaci a následně v čase T2 provedou ohledání místnosti, ze které je vyslán impuls od čidla systému. Po provedení prohlídky daného prostoru postupují dál dle vnitřního řádu, který je pro vzniklou situaci dán.

Vyspělost bezpečnostních systémů a perfektní proškolení zaměstnanců SBS na svěřených objektech je jasnou alternativou pro zajištění ochrany objektů, a to jak ze strany bezpečnosti, tak i preventivní činnosti před vznikem požáru. Z toho tedy jednoznačně vyplývá, že strážní SBS svou činností v nemalé míře eliminují různé nástrahy a rizika a napomáhají tak předcházení vzniku požáru.

Varovným příkladem toho, co může způsobit absence takto vyškoleného

personálu – zodpovědných a spolehlivých strážných SBS – je požár v hotelu Olympik v květnu roku 1995. V té době (před více než 20 lety) hotel skutečně neměl vyškolené strážné, kteří by bezodkladně zareagovali na vzniklou situaci a signály vysílané z EZS a ústředny EZS na hotelu obsluhovali pouze civilní zaměstnanci. Nemohu dnes posoudit stupeň jejich erudovanosti a zodpovědnosti, nicméně vzhledem k tomu, že čidla reagovali už na výskyt kouře a doba první fáze vzniku požáru trvá až 10 minut, než přejde do fáze intenzivního požáru, můžu se domnívat, že prvotní řešení situace mělo příliš dlouhý průběh.

Cituji z dostupných zdrojů na internetu: „Požár hotelu Olympik vznikl kolem šesté hodiny večer v místnosti pokojových v 11. patře. Součástí jejího vybavení byla lednička, na kterou kdosi z personálu položil prachovku, ručník nebo jinou snadno hořlavou věc. Později provedený vyšetřovací pokus ukázal, že k vzplanutí odloženého předmětu stačilo teplo stoupající od agregátu chladničky.“

Čidlo instalované u stropu místnosti rodící se požár rozpoznalo a spustilo poplach. Jako první dorazila na místo dvojice zaměstnanců hotelu s ručními hasicími přístroji, jejich snaha o zkrocení plamenů byla už však marná (není blíže známá rychlost reakce mezi vyhlášením poplachu a příchodem zaměstnanců na místo vzniku požáru). Navíc průvan způsobený otevřením dveří požár naopak ještě více rozdmýchal a plameny provázené hustým kouřem se vyvalily do chodby. Odtud

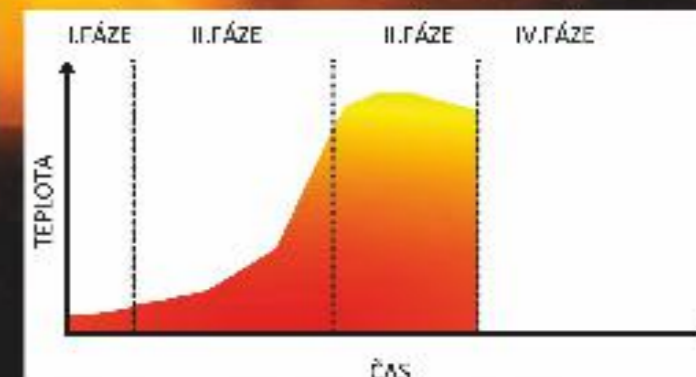

se rychle šířily dál, živěné hořlavým materiálem ve stropních podhledech a kobercích. Jen díky pregnantnímu zásahu Pražských hasičů se z obrovského množství hotelových hostů uvězněných požárem povedlo velkou část zachránit. Přesto si požár na místě vyžádal osm obětí.

Od této smutné události se doba posunula dále a značně se zpřísnila pravidla pro materiály využívané

v hotelích (musejí být pokud možno ohnivzdorné, přinejmenším méně hořlavé) a pro budování požárních překážek, které mají za úkol požár oddělit a zdržet.

Tomáš Beran
Člen prezidia KPKB ČR

NESTÁTNI / KOMERČNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

JAKO JEDNA Z FOREM SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ ČINNOSTI

Na nestátní/komerční zpravodajství je v České republice nahlíženo stále ještě značně rozporuplně. Přinejmenším je považováno za něco nového a neproěřeného, a v řadě případů je na ně dokonce nazíráno jako na pokračování činnosti předlistopadové StB.

Předně je nutno zdůraznit, že nestátní, tedy komerční zpravodajství nemá rozhodně nic společného ani s činností předlistopadové StB, ani s aktivitami současné státní rozvědky. Právě pojem „nestátní“ napovídá, že nejde o nic společného s činností státních orgánů a institucí, není zde tedy souvislost ani se státní rozvědkou (ÚZSI - Úřad pro zahraniční styky a informace), ani se státní kontrarozvědkou (BIS – Bezpečnostní informační služba). Jde o naprosto civilní záležitost, související s občanskou společností a tržní ekonomikou.

Na rozdíl od České republiky, kde je nestátní/komerční zpravodajství považováno stále ještě za něco nového, je ve světě na západ od nás již téměř padesát let chápáno jako nezbytná součást občanské společnosti a tržní ekonomiky. Dokonce existuje již více než čtyřicet let světová asociace profesionálů v této oblasti – SCIP (Society of Competitive Intelligence Professionals).

Je třeba si uvědomit, že žijeme v „globalizovaném světě“, v globalizované informační společnosti, kde jsou v podstatě globalizovány všechny oblasti života – politika, ekonomika, informatika. S tím samozřejmě souvisí i ostrý konkurenční boj a informační válka.

MOTTO:

„To, co moudrým vládcům a dobrým vojevůdcům umožňuje zaútočit, zvítězit a docílit věcí nedosažitelných ostatním lidem, jsou včasné informace a znalost.“

(Sun Tzu, Umění války)

Zpravodajství je třeba chápat jako „proces získávání, zpracování a přeměny informací na znalost“. Je to systematické vyhledávání, shromažďování, vyhodnocování a zpracovávání všech dostupných informací s cílem zabezpečit někomu znalost za účelem prosazování jeho vůle (záměrů) a dosáhnout pro něho informační a následně konkurenční výhody.

Cílem zpravodajské činnosti je: **Vytvářet „menšinový“ pohled na realitu.**

Ten, kdo má informační výhodu, tedy zná něco, co druhí neznají, má také výhodu konkurenční. Včasné, objektivní a pro druhé neznámé informace podporují konkurenceschopnost. V souvislosti se získáváním informací potřebných pro rozhodování hovoříme o **ofenzivním zpravodajství**. Nestáčí však informace pouze získávat, ale je nezbytné je účinně chránit před nepovolanými osobami, před konkurencí. V tomto smyslu hovoříme o **obraném zpravodajství**. V souvislosti s tím, že včasné a objektivní informace podporují kvalitní rozhodování, hovoříme o tzv. znalostním managementu, jehož rozhodnutí je pak třeba obhájit a prosadit. To zajišťuje tzv. lobbying, který v nestátním/komerčním zpravodajství označujeme jako **vlivové zpravodajství**.

Konkurenční zpravodajství – fenomén konkurenceschopnosti

Ekonomická konkurenceschopnost není pouze ekonomický fenomén, ale má své nesporné aspekty bezpečnostní.

V současném globalizovaném světě je opomíjením detektivně-zpravodajské ochrany ekonomiky (ekonomických zájmů podnikatelských subjektů) velice škodlivé. Ekonomické procesy jsou odvislé od kvalitního znalostního rozhodování, jehož základem jsou informace přeměněné na znalost.

Zpravodajská práce není již doménou státních tajných (zpravodajských) služeb, ale těžiště zpravodajské práce se přenáší do soukromé bezpečnostního sektoru a do podnikové sféry (firem, společností, institucí, organizací apod.), kde panuje neúprosný konkurenční boj jako projev tržních ekonomických vztahů. V tomto smyslu panuje v globalizovaném světě informační válka. Ten, kdo má informace – znalosti, jež jiní nemají – má **informační výhodu**, která je předpokladem **výhody konkurenční**.

Konkurenční boj je ekonomickou válkou, vedenou podnikateli, ale i národními ekonomikami o zákazníky, o nové trhy a o vyšší zisky. Nezbytnou podmínkou úspěchu v konkurenčním boji byla vždy informovanost o konkurenci a o trhu. Nicméně v době, kdy se konkurence

odehrávala na víceméně vymezených teritoriích, kde se konkurenti navzájem znali a kde platila neměnná pravidla, nebylo tak obtížné tyto informace získávat a využívat.

V důsledku globalizace, kdy je prakticky pro kohokoli dosažitelný jakýkoli trh, segment zákazníků či obor podnikání, roste v současné době množství příležitostí a hrozeb, složitost vztahů mezi aktéry na trhu a rychlost, s jakou se dění na trhu odehrává. Bez systematického vyhodnocování informací dnes již není nikdo schopen využít příležitosti, reálné hrozby a důležité změny ani identifikovat, ani na ně adekvátně a včas reagovat. Do arzenálu zbraní pro konkurenční boj tak podnikatelé nezbytně musí zařadit to, čemu se říká „konkurenční zpravodajství“ (KZ), respektive „Competitive Intelligence“ (CI).

Konkurenční zpravodajství není žádná nová záračná manažerská metoda. Je to pouze vědomé a systematické uplatňování zásad využívání informací, které se používaly v boji a prosazování ekonomických a politických zájmů odjakživa. V globalizovaném světě je však informací takové množství, že orientace v nich je značně složitá a vyžaduje profesionální přístup. Už nestačí informace pouze získávat, ale je nezbytné je i chránit. V tom spočívá informační výhoda. Jde o udržení co nejlepší pozice mezi mnoha hráči na trhu, kteří přitom musí dodržovat zákony a obchodní etiku.

Řada firem ve skutečnosti mnoho činností, jež tvoří součást konkurenčního zpravodajství, provádí. Vede si záznamy o svých dodavatelích, partnerech a zákaznících, nechává si dělat monitoringy médií, využívá specializované informační zdroje nebo si nechává zpracovávat různé studie. Hlavním důvodem, proč tyto finančně často náročné činnosti nemají příliš velký dopad na kvalitu rozhodování, je to, že neexistuje proces, který by efektivně transformoval informace dostupné na informace využitelné. Konkurenční zpravodajství vychází právě z realizace tohoto procesu, respektive z produktů a služeb, které jsou pro zajištění tohoto procesu potřebné. To se dnes ovšem již neobejde bez interdisciplinárních znalostí z oboru managementu, informačních technologií, psychologie a práva, a tedy bez příslušně vzdělaných profesionálů.

Formy nestátního zpravodajství:

Zpravodajský servis – představuje nestátní zpravodajství, které není poskytováno na komerční bázi, tedy na smluvním základě cizí detektivně-zpravodajskou kanceláří, ale je vykonáváno vlastními pracovníky nebo útvary vlastní organizace, instituce či podniku (firmy, společnosti) pro vlastní potřebu.

Komerční zpravodajství – je taková forma nestátního zpravodajství, která je poskytována na komerční bázi, tedy na smluvním základě specializovanou soukromou detektivně-zpravodajskou kanceláří pro jiné organizace, instituce či podniky (firmy, společnosti).

Konkurenční zpravodajství (Competitive či Business Intelligence) – je definováno jako soubor aktivit zahrnujících vyhledávání, analýzu a distribuci informací využitelných pro rozhodování v ekonomických, podnikatelských procesech.

Zpravodajské technologie

Ve zpravodajském procesu jsou uplatňovány:

technologie **primárních** zdrojů informací – základem je zpravodajská sociotechnika

technologie **sekundárních** zdrojů informací – tzv. otevřené zdroje

technologie **zpravodajské** (investigativní) **analýzy**

Technologie primárních zdrojů představují práci se speciálními metodami – postupy a prostředky zpravodajské práce. Technologie sekundárních zdrojů představují práci s otevřenými zdroji informací. Ta pak tvoří zhruba 60–70 % veškerých informací ve zpravodajské práci. Zpravodajská analýza směřuje k odstranění neurčitosti informací a prolíná celým zpravodajským procesem.

Zpravodajskými technologiemi je zabezpečován **zpravodajský proces** jako cesta k dosažení znalosti, a tím informační a konkurenční výhody. Zpravodajský proces má cyklický charakter a v podstatě nikdy nekončí. Výsledkem zpravodajského procesu je zpravodajský produkt. Ten musí mít svůj **obsah a formu** a musí být **aktuální**. Zpravodajský produkt zajišťuje podporu znalostního managementu.

Roviny konkurenčního (nestátního) zpravodajství

Ofenzivní zpravodajství – jeho cílem je zajištění optimálního množství informací potřebných pro rozhodování a jeho základem je **zpravodajská sociotechnika** (zpravodajské sociální inženýrství).

Jde o zajištění:

- **informací marketingového charakteru**

- **informací o konkurenci**

- **informací o výzkumu a vývoji a nových produktech na trhu** (např. z výstav, veletrhů apod.)

Cílem ofenzivního zpravodajství je zabezpečit přechod informací ve znalost a docílit takové znalosti, kterou jiní nemají – tedy získat informační výhodu, která je předpokladem konkurenční výhody.

Vlivové zpravodajství (lobbying)

– v jeho rámci pracovník konkurenčního zpravodajství (soukromý detektiv) zajišťuje (vytváří) pomocí zpravodajských postupů a metod prosazení vhodného prostřední a vhodných podmínek pro realizaci rozhodnutí subjektu (podnikatelského subjektu – firmy, společnosti); vlivové zpravodajství je tedy pokračováním **knowledge managementu** (managementu znalostí či znalostního managementu) – v souvislosti s vlivovým zpravodajstvím (lobbyingem) hovoříme o kanálech přenosu informace či dezinformace, jimiž mohou být:

- **informační zdroje vlastní** (informátoři zpravodajství)

- **informační zdroje konkurence** (v rámci obranného zpravodajství zjištěné a ověřené informační zdroje – informátoři konkurence)

- **novináři sdělovacích prostředků, nezávislí žurnalisté a publicisté** (mohou sloužit vědomě i nevědomě jako přenosové kanály informací i dezinformací)

- **internet** – v poslední době zaujímá v rámci vlivového zpravodajství významné místo, stává se stále více významným sdělovacím (informačním) médiem, které významnou měrou konkuruje tradičním informačním médiím; představuje v podstatě celý soubor informačních médií (od elektronické pošty přes různé internetové diskusní konference po multimediální vývěsky aj.).

ORGANIZACE, FIRMA, ÚŘAD, INSTITUCE

Nejčastějšími metodami vlivových opatření (lobbistiky) při využití pravidelných informací k ovlivnění jsou:

Metoda veřejné či cílené argumentace a odborně věcného přesvědčování – je cíleně zaměřená argumentace založená na perfektně zpracovaných informacích, metoda nesmírně významná a účinná; soukromý detektiv (zpravodajský pracovník) ji může využívat v zájmu svého klienta (zákazníka = podnikatelského subjektu) buď sám, nebo ve spolupráci právě s managementem podnikatelského subjektu – v takovém případě soukromý detektiv (zpravodajský pracovník)

shromáždí a zpracuje potřebné informace a ve spolupráci s managementem podnikatelského subjektu se podílí na rozhodnutích, management podnikatelského subjektu lobbuje, pracovník soukromé detektivní činnosti (konkurenčního zpravodajství) zajišťuje zpravodajskou činnost tzv. zpětnou vazbu a doplňkové informace a informace o důkazech.

Asertivní metoda působení – je psychologická metoda vedení řízeného rozhovoru s cílem přesvědčit druhou stranu o správnosti vlastních názorů či prosadit u protistrany vlastní názor na daný problém; musí se opírat

o důkladně připravenou argumentaci.

Demonstrativní metoda – zpravodajský pracovník pracuje v rámci vlivového zpravodajství s:

- cílenými informacemi
- cílenými dezinformacemi – ty však nikdy nemůže použít proti státním a komunálním orgánům, protože to by mohlo naplnit skutkovou podstatu trestného činu.

JUDr. František BRABEC
čestný prezident ČK DS, čestný člen KPKB ČR

OBRANNÉ ZPRAVODAJSTVÍ

JSEM MANAŽER, UMÍM KOMUNIKOVAT?

V následujícím textu nám nepůjde o zachycení celé složitosti komunikačního procesu. Pokusíme se však poukázat z hlediska manažerské psychologie na ty komunikační zásady, které mohou vedoucím pracovníkům přispět k profesionálnějšímu přístupu v práci s lidskými zdroji.

Při různých jednáních se manažer dostává do různých situací, z nichž většina proběhne bez problémů, ale rovněž řada z nich v sobě skrývá potenciální riziko incidentů. Frustrovaný, podrážděný pracovník např. představuje pro manažera svízelný typ partnera. Jedná emocionálně, útočí, chová se nedospěle. Stejně tak situaci nemusí ale odhadnout samotný manažer a sám se tak stává zdrojem možného incidentu. Např. jedná-li s lidmi, kteří jsou v tísní, hledají pomoc a porozumění, a proto jsou vnímavější k tomu, jak se s nimi zachází. Proto trpělivost, snaha nezlehčovat jejich problém a projevit pochopení může zvýšit prestiž manažera a důvěru pracovníka v něj.

Některé psychologické zásady při práci s lidskými zdroji:

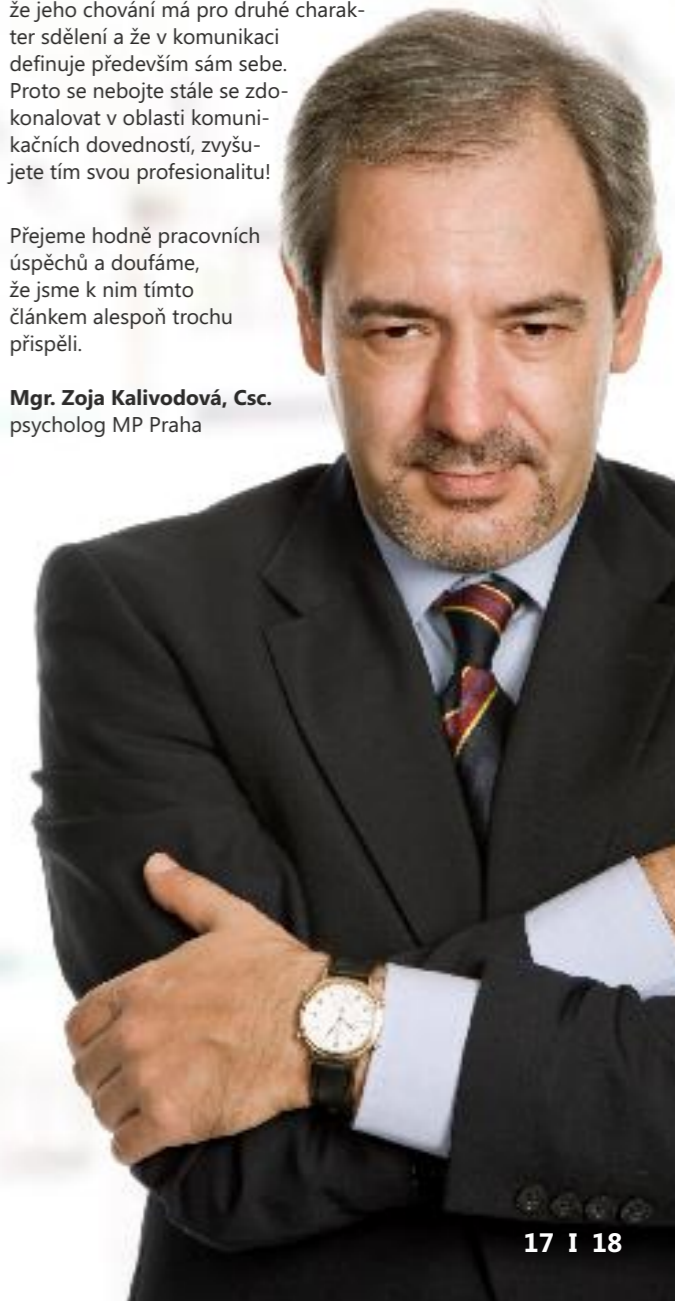
- základem je správný odhad situace vedoucím pracovníkem, tato zásada je nutná pro volbu dalších postupů – rychlé a správné myšlenkové zpracování dané situace minimalizuje nebezpečí a problémy, které mohou nastat;
- vždy usilujte o sebeovládání, neodpovídejte na hrubost a agresi stejným způsobem – k ničemu dobrému to nevede;
- nezačínajte řešit pracovní situace s nepřijemným emočním naladěním, které navíc neovládáte – nic tím nevyřešíte, nezískáte;
- otázku PROČ nechápejte jako drzost a projev vzdoru – jedná se většinou o snahu lépe se zorientovat v situaci, která nemusí být na první pohled zcela jasná;
- jednejte efektivně, ne však zbrkle – bez dlouhých úvodních řečí sdělte podřízenému svůj pracovní požadavek, přitom je nutné, aby prvky verbální i neverbální komunikace byly ve vzájemném souladu a rovněž v kontextu se sdělovaným obsahem, přitom vaše gestikulace a mimika nesmí provokovat; nezapomeňte, že první okamžiky kontaktu výrazně ovlivní další průběh jednání;
- nenechte se zmanipulovat, nepodléhejte emočně laděným argumentům – podlehněte-li jim, ztrácíte schopnost racionálního řešení situace;
- využijte osobní znalosti svých podřízených – může to být pomůckou při volbě vhodné strategie rozhovoru a řešení problému;
- kontrolujte svůj hlasový projev, srozumitelnost či tempo vyjadřování;
- využijte poznatku, že zpravidla do jedné minuty se rozčilený člověk uklidní a hladina jeho rozrušení klesá – v jeho psychice proběhla prudká emoční reakce, kterou nazýváme AFEKT, pro nějž je typický prudký nárůst, ale následně stejně tak prudký pokles emocí;
- žádný důvod, ani pracovní únava či pocity pracovního napětí nemohou ospravedlnit neochotný až nepřátelský postoj vedoucího pracovníka vůči řádně pracujícím podřízeným;
- respektujte do jisté míry věkové hledisko – u mladých pracovníků je třeba počítat s větší dynamičností a spontánností v jejich projevech, stejně jako neuvědomování si možných důsledků svého chování;
- snažte se o empatický přístup – úspěšnost komunikace a řešení situací jsou mnohdy vázány na schopnost vcítit se do situací a prožitků druhých;
- buďte vnímaví i k neverbálním reakcím partnera v komunikaci – ty dají mnohem více pravdivých informací o pravém psychickém rozpoložení komunikujícího;
- nerozhodujte se a nehodnotěte informace pod silným tlakem myšlenkových stereotypů a nepodřízujte své rozhodování jen zákonům logiky, bez zohlednění sociálního a situačního aspektu;
- osvojte si návyk vystupovat jako vedoucí pracovník sebevědomě, ne však s přehnaným a neopodstatně-

ným sebevědomím – hajte asertivně svá práva, ale mějte rovněž pochopení pro práva a oprávněné zájmy ostatních.

Uplatnění kterýchkoli z uvedených zásad může v procesu vedení lidí jen napomoci vzniku pozitivní komunikace, která na všechny své účastníky působí pozitivně. Každý, kdo pracuje s lidmi, by si měl být vědom toho, že jeho chování má pro druhé charakter sdělení a že v komunikaci definuje především sám sebe. Proto se nebojte stále se zdokonalovat v oblasti komunikačních dovedností, zvyšujete tím svou profesionalitu!

Přejeme hodně pracovních úspěchů a doufáme, že jsme k nim tímto článkem alespoň trochu přispěli.

Mgr. Zoja Kalivodová, Csc.
psycholog MP Praha

JAK JSEM ZJISTIL, ŽE SENECA MĚL PRAVDU A NEJSPÍŠ MLUVIL O CIT

Na počátku, jak víme, bylo slovo. V našem případě někdy na počátku devadesátých let skromný nápad jednoho družstva, že začne provozovat bezpečnostní služby, přičemž těžko někdo ještě v roce 1989, v čase konce socialismu, věděl, co to vůbec bezpečnostní služba je.

Uplynulo pár měsíců a z téhož družstva vyjel první transport CIT (cash in transit – přeprava hotovosti a cenin), tedy přesněji Škoda 1203, tehdy čerstvě vyvařená a nablýskaná, protože nikdo nechtěl mít hned první dny bezpečnostního transportu ostudu a vozit peníze po ulicích „jen tak“... Za další rok už hotovost a ceniny převážela balisticky odolná Avia, což lze při zpětném pohledu považovat za stejně podivuhodný a vpravdě odvážný nápad jako využít právě armádou vyřazené transportéry OT, kterých bylo po odsunu ruských vojáků najednou všude dost a které měly několik zásadních logistických vad, včetně astronomické spotřeby a mizerných podmínek pro uložení zásilek. Tak začal ve svých pionýrských dobách Fenix International – první transportní služba u nás vůbec – a těžko by tehdy někdo předpokládal, že časem obsáhne celou třetinu trhu CIT a dosáhne slušné profesionality.

Zpět ale do zlatých devadesátek, kdy na bezpečnostní trh přibyla brzy zahraniční Group 4 Securitas, která vybavená zahraničními znalostmi,

systémy a zejména zdroji obsadila většinou část trhu, na jehož okrajích živořily stovky malých firem, jež se pokoušely a některé nové dosud pokoušejí o CIT. A protože všechny prosperovaly, postavila záhy svou vlastní bezpečnostní službu BOS také Komerční banka, nutno říci, že o poznání úspěšnější, než je dnešní projekt České pošty.

Je paradoxní, že tehdejší doba byla v porovnání s dneškem až na technologické novinky ve znamení vyšší stability, nižších rizik a na tehdejší možnosti i vyšší vybavenosti, lepší výstroje a výzbroje a také podstatně profesionálnějšího výcviku (zejména pak v porovnání s ostrahou, ze které se ti nejlepší zpravidla rekrutovali do bonitnější a výnosnější služby CIT). V polovině devadesátých let tak CIT organizace disponovaly nejen vlastní rádiovou sítí pokrývající většinu ČR, ale také třeba malým letadlem pro vzdušnou kontrolu a podporu transportu a transportních formací. Systém se vylepšoval a obohacoval o nové technologie (trezory, vozidla, aktivní prvky ochrany, IBNS atd.).

Kdyby žil Seneca před dvaceti lety, patrně by se o své peníze nemusel tolik bát – ozbrojených přepadení a interních ztrát nebylo mnoho, bankomaty (ATM) na svůj vzestup teprve čekaly a společnosti měly dobré

pojištění a dostatečnou marži, aby mohly nejen přežít, ale i udržovat bezpečnostní systém a kontrolní mechanismy v chodu.

Jsme ale v roce 2017 – v roce, kdy máme v živé paměti krachy mezinárodních bezpečnostních služeb, jako byl Heros, či opuštění trhu velkými providery v reakci na příliš velké ztráty. V paměti máme i jistého zaměstnance nadnárodní společnosti, pana Procházku, který dodnes drží jedno z evropských prvenství ve zpronevěře převyšující půl miliardy korun v hotovosti z pražské počítařny.

Providerů CIT není o moc více než v roce 1997, problémů však více je. Bezpečnostní situace v EU se nevyvíjí dobře. ČR směřuje nezadržitelně k euru, koruna posiluje, počet ATM roste a k příliš velkému snížení hotovostních operací zatím nedochází. K čemu ovšem dochází, je neobvykle nevyrovnaná provozní balance mezi providery, kdy patrně žádný nedokáže sám o sobě plně nahradit dalšího z majoritních poskytovatelů služeb, pokud by ten z jakéhokoli důvodu své služby přerušil.

Možná, že riziko ohrožení peněžního oběhu není tak hrozné, řekl by si Seneca. Ale pokud by se podíval a zjistil, že existují i velcí nadnárodní poskytovatelé CIT služeb, jejichž účetní ztráta převýšila ¼(!) jejich obratu, byl by zřejmě mírně řečeno znepokojen. Peněžní oběh je nezbytnou součástí fungování ekonomiky našeho státu, a než jednou přejdeme na nějakou formu virtuální měny, ještě patrně hodně zešedivíme a přejde hodně zim. Banky i státní dohled dnes ona rizika příliš nevnímají, nezbyvá tedy než se zamýšlet nad tím, jak dalece bezpečné jsou naše bezpečnostní služby, zejména pak ty, jež mají ve své majoritní náplni provoz CIT, a v jakém bezpečí jsou naše peníze. Při současných cenách, jež v některých případech klesly za posledních pár let na pětinu svých původních hodnot, se situace příliš nezlepší, pokud se stabilita a prosperita nestane vedle referencí, pojistných záruk, jakosti a bezpečnosti hlavním parametrem pro výběr takové bezpečnostní služby.

A tak se loučíme praxí CIT služeb potvrzeným citátem, jež kdysi pronesl L. A. Seneca:

**„Peníze ještě nikoho
neudělaly šťastným.“**

PhDr. Michal Bavšenkov
viceprezident KPKB ČR

BEZPEČNOST V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH

V pravidelné rubrice určené problémům členských firem KPKB ČR a jejich členů v oblasti techniky, legislativy a norem, s nimiž se setkávají na hlídaných objektech PZTS (EZS), EPS, PAVA, ACS, CCTV, SHZ aj., odpovídá na Vaše otázky Ivo Kolář, člen prezidia a Technické sekce KPKB ČR.

Otázka z předchozího čísla:

Naše agentura, která zajišťuje na určitém objektu fyzickou a technickou ostrahu, provozuje PCO a zajišťuje bezpečný chod areálu 24 hodin denně, byla majitelem objektu požádána o rozšíření naší smlouvy o následující službu: technické monitorování objektu v případě potřeby ze vzduchu pomocí bezpilotního prostředku – dronu. Naše otázka tedy zní: **Jaké jsou zákonné možnosti provozování dronu?**

Odpověď:

Navážu na minulé číslo BsP, kde jsme se zabývali provozně technickými otázkami provozování dronů, a dnes se tedy budeme zabývat **aspektem legislativním**.

Legislativu si rozdělíme na dvě části – v první se zaměříme na zákon o civilním letectví č. 49/1997 Sb. a novely prováděcí vyhlášky č. 108/1997 (s účinností od 1. 2. 2015) a ve druhé na zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Pokud chce fotograf pořizovat záběry ze vzduchu bez povolení k leteckým pracím, musí k tomu využít letadlo, které povolení k leteckým pracím má, stejně jako ho má pilot letadla nebo

První část

Úřad civilního letectví

Zde Vám vysvětlím, že legislativně spadá letecká doprava pod Ministerstvo dopravy ČR, které vytváří zákony a předpisy, a vykonavatelem a dozorcím orgánem je Úřad civilního letectví (ÚCL) se sídlem v Praze – Ruzyni. Lidé se mylně domnívají (hlavně fotografové profesionálové), že stačí, když si zakoupí například na www.Alza.cz dron s kamerou ve 4K a mohou ze vzduchu jak natáčet videa, tak pořizovat krásné záběry například Karlostejnou, vodních toků a další. Jenže ouha! Vůbec to není takto jednoduché a neznalost zákona neomlouvá – že totiž vše, co je třeba jen pár metrů nad zemí, spadá pod ochranu „leteckého zákona“ a ani „životnostské oprávnění“ fotografa k této činnosti v žádném případě neopravňuje.

Aeroklub, který tuto činnost provozuje. Zde si v první řadě musíme uvědomit, že i když budeme mít povolení, nemůžeme létat, kde se nám zachce, aniž bychom k tomu získali další povolení. To se týká například létání nad jadernými elektrárnami, v blízkosti letišť, nad památkami (hrady a dalšími), nad zájmovými objekty, jako jsou například Pražský hrad, ambasády, vodní toky, dálnice, ropovody, železniční koridory a další. Začneme zákonem o civilním letectví (č. 49/1997 Sb.).

Povolení k létání (podle § 52)

Letecké činnosti rozlišujeme:

- rekreační a sportovní létání (§ 77)
- letecká veřejná vystoupení (§ 78)
- letecké činnosti pro vlastní potřebu (§ 76)
- letecké práce (§ 73)
- obchodní letecká doprava (§ 56)
- jiné

K zákonu patří vyhláška o civilním letectví (č. 108/1997 Sb., kterou se provádí letecký zákon, ve znění pozdějších předpisů). Jedná se o letecký předpis L2 – Pravidla létání, a zejména o doplněk X – Bepilotní systémy.

- Představuje adaptaci právního rámce na danou kategorii letadel a druh letecké činnosti.
- Úroveň regulace odpovídá potřebě regulace.
- Představuje komplexní regulaci, nikoli pouze pravidla létání.

Fyzické osoby:

- provoz bez povolení – pokuta od 100.000 Kč do 5.000.000 Kč
- provoz bez pojištění – pokuta od 50.000 Kč do 1.000.000 Kč
- provoz v rozporu se zákonem – pokuta od 50.000 Kč do 1.000.000 Kč

Právnícké a podnikající fyzické osoby:

- provoz bez povolení – pokuta od 1.000.000 Kč do 5.000.000 Kč
- provoz bez pojištění – pokuta od 50.000 Kč do 1.000.000 Kč
- provoz v rozporu se zákonem – pokuta od 50.000 Kč do 1.000.000 Kč

Zjištění evidence provozovatelů leteckých prací s bezpilotními letadly

Evidenci vede Úřad civilního letectví a je volně přístupná na internetových stránkách úřadu na adrese: <http://www.caa.cz/letadla-bez-pilota-na-palube/evidence>. Zde si ověříte jak provozovatele bezpilotního prostředku, tak i jeho pilota. V případě zájmu o registraci bezpilotního prostředku

najdete na stránkách úřadu i postup a formuláře, co je třeba k povolení předložit a jak získat platné povolení. Další informace naleznete na adrese: <http://www.caa.cz/bezpecnostni-vzdelavaci-kampan-zamerena-na-problematiku>. Zde je formou videí zpracována celá problematika, ke které hovoří kompetentní lidé – z Ministerstva dopravy ČR, Úřadu civilního letectví a další.

Pojištění bezpilotních letadel:

Pro letecké práce (výdělečná činnost) je třeba dle Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 785/2004 mít sjednané pojištění odpovědnosti z provozu s limitem plnění ve výši 750.000,- SDR (tj. cca 25 miliónů korun).

Cena tohoto pojištění dle váhové kategorie vychází zhruba okolo 10.000,- Kč dle pojišťovny. Jsou zde i zohledněny zkušenosti pilota a délka jeho praxe (létání), je to podobné, jako u pojištění motorových vozidel.

Pokračování příště.

Ivo Kolář
člen prezidia
a Technické sekce KPKB ČR

Bezpilotní letadla (modely) dělíme na 3 kategorie.

Modely letadel s maximální vzletovou hmotností do 20 kg	Bezpilotní letadla do 20 kg - rekreační a sportovní létání	Bezpilotní letadla - ostatní (bez ohledu na max. vzletovou hmotnost)
<ul style="list-style-type: none"> ■ Povolení k létání a evidence nejsou požadovány. ■ Nemohou být využívány pro komerční činnosti. ■ Doplněk X představuje doporučené postupy (vyjma ust. 7, Prostory - závazné). ■ Pojištění není požadováno. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Povolení k létání a evidence nejsou požadovány. ■ Nemohou být využívány pro komerční činnosti. ■ Doplněk X se aplikuje závazně. ■ Pro letecké veřejné vystoupení je požadováno pojištění. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Povolení k létání a evidence je nutné. ■ Pro komerční činnosti je nutné Povolení k provozování leteckých prací / leteckých činností pro vlastní potřebu. ■ Doplněk X se aplikuje závazně. ■ Pojištění je požadováno vždy.

Orientační rámec regulace provozu UA dle Úřadu civilního letectví

PROCES ÚPLNÉ CERTIFIKACE UAS						
ZÁKLADNÍ PŘEPIS	PROVÁDĚCÍ PRAVIDLA	STAVEBNÍ PŘEPISY	ZPŮSOBILOST PERSONÁLU	PRAVIDLA LÉTÁNÍ	PROVOZNI PŘEDPISY	ÚDRŽBA
Nařízení (ES) č. 216/2008 Všechna bezpilotní letadla vyjma těch, která splňují kritéria Přílohy II nařízení (ES) č. 216/2008 Ke stažení zde	Nařízení (EU) č. 748/2012 Ke stažení klikněte zde	Certifikační specifikace ESA (zde) nebo Dokumenty JARUS (zde) nebo jiné ¹	Nařízení (EU) č. 1178/2011 Ke stažení zde	Letecký předpis L 2 (Pravidla létání) Ke stažení zde Nařízení (EU) č. 923/2013 Ke stažení zde	CAT: Nařízení (EU) č. 925/2012 Ke stažení zde LP a LČPVP, rekreace a sport, jiné činnosti: Letecký předpis L 6/II, II, III (Provoz letadel) Letecký předpis L 2 (Pravidla létání) Ke stažení zde	Nařízení (EU) č. 1321/2014 Ke stažení zde
Zákon o civilním letectví Bez pilotního letadla splňující kritéria Přílohy II nařízení (ES) č. 216/2008	Letecký předpis L 8/A (letová způsobilost letadel) Ke stažení zde		Letecký předpis L 1 (O způsobilosti leteckého personálu civilního letectví) Ke stažení zde			Letecký předpis L 6/I, II, III (provoz letadel) Ke stažení zde
PROCES POVOLENÍ K LÉTÁNÍ DLE §52 ZÁKONA O CIVILNÍM LETECTVÍ						
ZÁKLADNÍ PŘEPIS	PROVÁDĚCÍ PRAVIDLA	STAVEBNÍ PŘEPISY	ZPŮSOBILOST PERSONÁLU	PRAVIDLA LÉTÁNÍ	PROVOZNI PŘEDPISY	ÚDRŽBA
Zákon o civilním letectví Letadla splňující kritéria Přílohy II nařízení (ES) č. 2016/2008 Ke stažení zde	Letecký předpis L 2 - Doplněk X (Pravidla létání) Ke stažení zde	Použitelné části stavebních předpisů	Letecký předpis L 2 - Doplněk X (Pravidla létání)	Letecký předpis L 2 - Doplněk X (Pravidla létání)	Letecký předpis L 2 - Doplněk X (Pravidla létání)	Letecký předpis L 2 - Doplněk X (Pravidla létání)
						PROVOZNI OMEZENÍ S PROVOZNI OMEZENÍMI

¹Specifikace předložená žadatelem a přijatelná pro ÚCL

ZÁKLADNÍ PŘEPIS

LP - letecká práce provozované UA
LČPVP - letecká činnost pro vlastní potřebu provozované UA
CAT - obchodní letecká doprava

= Bepilotní letadla splňující kritéria Přílohy II nařízení (ES) č. 216/2008

= Modely letadel s maximální vzletovou hmotností přesahující 20 kg

Všechna bezpilotní letadla vyjma těch, která splňují kritéria Přílohy II nařízení (ES) č. 216/2008

Orientační vzdálenosti pro bezpečný provoz bezpilotních letadel.

Vzdálenost od	Letiště	Lidé a majetek	Hustě osídlené oblasti	Výškové omezení
UA - hmotnost				max
< 0,91 kg	< 5,5 km (3 NM) Bez koordinace			max < 100 m CTR/ATZ
0,91 - 7 kg	> 5,5 km (3 NM) Bez koordinace			100 m v CTR/MCTR, 300 m kdekoliv
> 7 kg	> 5,5 km (3 NM) Bez koordinace	> 50 m (během vzletu a přistání) > 100 m (během letu)	> 150 m	100 m v CTR/MCTR, 300 m kdekoliv

STUDIUM KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ, OCHRANY OBYVATELSTVA A BEZPEČNOSTI

Již sedm let je realizován na Fakultě biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze (ČVUT FBMI) na Kladně studijní program Ochrana obyvatelstva, kde jsou v prezenční a kombinované formě připravováni specialisté pro krizové řízení na úrovni bakalářského, magisterského a doktorského studia.

Pedagogové ČVUT FBMI se při výuce v rámci tohoto programu zaměřují na synergií teoretické a praktické výuky, na spolupráci s významnými profesními organizacemi a z toho rezultuje poměrně solidní úspěšnost našich absolventů při výběru povolání a rovněž dobré hodnocení absolventů jejich zaměstnavateli. Pro výuku ve studijním programu Ochrana obyvatelstva má ČVUT FBMI uzavřeno řadu partnerských smluv a výsledkem je kvalitní teoretické i praktické vzdělávání, které probíhá částečně u odborných partnerů jako HZS ČR, AČR, PČR, ZZS a částečně ve specializovaných zařízeních, jakými jsou například Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany.

Bakalářský studijní obor Plánování a řízení krizových situací (PŘKS) je koncipován jako základní studijní program pro přípravu odborníků nižších a středních stupňů krizového managementu státních i nestátních organizací v oblasti bezpečnosti, krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Studium probíhá v širokém a vzájemně provázaném spektru předmětů přírodních věd, technických disciplín, předmětů ekonomických, právních, odborně krizových, zdravotnických a jazykových. Specializací se rozumí především možnost perspektivně se připravovat pro určitý výkon povolání, např. u HZS ČR, AČR, státních i nestátních organizací, které působí v oblasti krizového řízení. Předkládané teoretické vědomosti jsou doplněny o praktické reálie předmětů a zkušenosti z praxe jednotlivých složek IZS. Důležitou studijní linií jsou otázky chemické, radiační a biologické ochrany, včetně jejich přírodovědných základů. V případě zájmu je výuku možno flexibilně směřovat k požadavkům potenciačních zaměstnavatelů, což bylo již několikrát učiněno, např. pro HZS ČR a HZS Letiště Praha.

Absolventi oboru PŘKS jsou prakticky zaměřeni odborníci v oblasti krizového a bezpečnostního managementu ochrany obyvatelstva se širokým spektrem využití ve státní správě, v samosprávě i v soukromém sektoru. Jsou interdisciplinárně vzděláni s humanistickým pohledem na celou problematiku ochrany obyvatelstva. Výuka povinných předmětů, odborné stáže, kurzy, společné týmové projekty a skupinová cvičení umožňují absolventům podle jejich zájmu i další profilaci, zejména v oblasti krizového zdravotnictví a ochrany proti chemickým, radiačním a biologickým zbra-

ním, či haváriím spojeným s únikem nebezpečných látek. Výuka jednotlivých předmětů se opírá o zkušené vysokoškolské pedagogy a odborníky z praxe, kteří se dlouhodobě zabývají problematikou krizového řízení, ochrany obyvatelstva a bezpečnosti. Mnozí z nich mají za sebou úspěšné výsledky z bezpečnostního výzkumu, zkušenosti z praktického řízení operací krizového a bezpečnostního charakteru nebo zastávají vedoucí pozice v jednotlivých složkách IZS či ve státní správě. Profesní odborná příprava realizovaná na ČVUT FBMI umožňuje absolventům zařazení na širokou škálu funkcí v rámci ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních a záchranných sborů. Nezbytnou součástí výuky je povinná odborná praxe, jejíž zaměření si může student zvolit podle svého zájmu a předpokládaného profesního uplatnění.

ČVUT FBMI má uzavřenou smlouvu o spolupráci s GŘ HZS ČR, na jejímž základě je studentům možno uznávat odbornou způsobilost na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, krizového řízení a civilního nouzového plánování. Toto v praxi znamená, že výuka na ČVUT FBMI je akceptována jako část povinného vstupního vzdělávání nezbytného pro službu u HZS ČR.

Pro oblast práce v segmentu bezpečnosti nabízí ČVUT FBMI studentům řadu důležitých předmětů, které tvoří ucelený profesní balíček například pro výkon povolání u bezpečnostních agentur a obecních policí. Jsou to zejména následující předměty: prevence a odhalování kriminality, bezpečnostní politika státu, obrana státu a její zajišťování, vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, tělesná příprava se sebeobranou, základy pyrotechniky, profesní taktická příprava, předlékařská pomoc a další.

Závěrem je nezbytné zdůraznit, že ČVUT FBMI se v programu Ochrana obyvatelstva profiluje také do oblasti výzkumu a ve sféře koncepční práce krizového řízení a bezpečnosti. Pedagogové ČVUT FBMI jsou členy několika odborných grémii a vědeckých rad v této oblasti, účastní se řady cvičení a provádějí expertní činnosti v oblastech krizového zdravotnictví, bezpečnosti, ochrany proti zbraním hromadného ničení a dalších. Podporou této práce jsou aktivní studenti, kteří pomáhají při plnění výše uvedených úkolů, angažují se při cvičeních IZS a zúčastňují se různých sportovních akcí, jako jsou Studentský železný hasič ČVUT FBMI, běh Kladno – Lidice, závody typu Spartan Race a jiné.

Diplomové práce studentů programu Ochrana obyvatelstva (studentů je nyní přibližně 440) jsou orientovány vesměs prakticky, řeší konkrétní aktuální problémy krizového řízení, ochrany obyvatelstva a bezpečnosti a jsou u bakalářských oborů vedeny zpravidla erudovanými odborníky z praxe. Studijní program Ochrana obyvatelstva chceme v duchu požadavku profesních organizací dále rozvíjet ve směru přiblížení k praxi. Plánujeme otevření nových předmětů a využívání výukových metod spojených s praktickým řízením zásahů složek IZS v simulovaném prostředí a rovněž odbornou činností studentů i pedagogů v modelování a řízení různých typů krizových situací ve virtuálním prostředí.

ČVUT FBMI je veřejná vysoká škola s dobrou tradicí a kvalitním zabezpečením a studium je zde aktuální, přínosné a bezplatné.

Ing. Jiří Halaška, Ph.D.
prof. MUDr. Leoš Navrátil, CSc.

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva FBMI ČVUT v Praze

MANIFESTACE PROTI ZBRAŇOVÉ SMĚRNICI EU

Dne 14. března 2017 byla v Europarlamentu schválena zbraňová směrnice, která výrazně omezuje práva držitelů zbraní. A jelikož jsou střelné zbraně využívány i při specifických činnostech soukromých bezpečnostních služeb, redakci našeho časopisu vývoj událostí ohledně změn legislativy pro držení a nošení střelných zbraní velmi zajímá.

Návrh ústavního dodatku, který má ochránit držitele legálních zbraní před směrnici EU: „Občané České republiky mají právo nabývat, držet a nosit zbraně a střelivo za účelem ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot a podílet se tak na zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a ochraně územní celistvosti, svrchovanosti a demokratických základů České republiky. Podmínky a podrobnosti stanoví zákon.“

Před samotným hlasováním proběhlo zasedání členů Europarlamentu, kteří měli jen krátký časový prostor pro vyjádření svých názorů. Europoslankyně Dita Charanzová navrhla, aby bylo hlasováno o pozměňovacích návrzích českých europoslanců, toto však bylo zamítnuto. O pár minut později byla směrnice schválena. Při sledování online přenosu z Europarlamentu mě překvapila rychlost, jakou se ihned po debatě hlasovalo – až to na mě dělalo dojem, že v zákulisí je již dávno rozhodnuto. Výroky a argumenty některých řečníků nebo absence dopadové studie změny zákona na jednotlivé země mě v tomto pocitu jenom utvrzují.

Směrnice sice není tak přísná, jak byla v úplně prvním návrhu, nicméně i v této podobě je naprosto nepřijatelná. V České republice máme jeden z nejlepších funkčních zbraňových zákonů na světě a spousta zemí by se námi mohla inspirovat. Není sebemenší důvod na našem zákonu cokoli měnit, navíc ještě pod záminkou boje proti terorismu. Žádný terorista si totiž zbrojní průkaz dělat nebude a všechny restriktce dopadnou na slušné lidi, kteří splnili náročné podmínky pro získání zbrojního průkazu a následně zbraní.

Směrnice byla tedy schválena a Česká republika má 15 měsíců na to, aby ji zapracovala do národních zákonů. Nicméně co se týče české politické scény, panuje v oblasti zbraňového zákona shoda, a to v tom směru, že je pro nás evropská směrnice nepřijatelná. Jednou z možností, jak dopad směrnice na naše zákony snížit, je vložit právo držet zbraň přímo do naší ústavy, jak navrhuje ministr vnitra Milan Chovanec. Rovněž chce napadnout směrnici u soudního dvora EU. Ministr obrany Martin Stropnický přišel s návrhem na sdružení střelců do tzv. branných spolků, díky nimž by si střelci mohli nechat určitý druh zbraní.

Ústavní právo na zbraň považuje spousta lidí za zbytečnost, neboť i nyní umožňuje naše legislativa legálnímu držiteli zbraně zasáhnout v souladu s institutem nutné obrany či krajní nouze. Ano, pokud by tu nebyla evropská směrnice, která nařizuje změny v naší zbraňové legislativě, nebylo by nutno cokoli měnit. Navrhovaná změna ústavy je pouze reakce na direktivu z EU, která chce naše občany za každou cenu odzbrojit, a jejím jediným cílem je, aby lidem, kteří splnili přísné podmínky pro držení a nošení zbraní, zbraně zůstaly.

Právě na podporu ústavního práva na zbraň a proti zbraňové směrnici EU proběhla 15. března manifestace na Václavském náměstí. Akci zahájil Bohumil Straka z Českomoravské myslivecké jednoty z tzv. „kazatelny“, což byl myslivecký posed umístěn pod sochou sv. Václava. Podle odhadu organizátorů se zde sešlo kolem 2 000 lidí. Nebyli však přítomni jen majite-

lé zbraní z řad myslivců, sportovců a lidí, kteří zbraň používají ke své profesi nebo pro osobní ochranu. Byli zde i občané, kteří zbrojní průkaz nevlastní, ale regulace z EU vnímají jako zásah do svobod občana.

Prvním řečníkem byl mistr světa v praktické střelbě Adam Týc. „Je důležité, abychom nebyli zticha. Směrnice, která včera prošla evropským parlamentem, zasáhne zcela jistě nejenom každého z nás, ale mohou následovat i další kroky proti našim právům,“ apeloval na účastníky akce a majitele zbraní vyzval, aby nadále dávali najevo svůj odpor proti této směrnici.

Dalším řečníkem byla poslankyně Zuzka Bebarová-Rujbrová, která vy-

zdvihla fakt, že téma odporu proti omezování držení zbraní sjednotilo českou politickou scénu jako žádné jiné. „Nesouhlasíme s tím, aby evropské země řešily své vnitřní problémy související s jejich neschopností vypořádat se s narůstajícím terorismem uklidňováním veřejnosti zakazováním legálně držných zbraní,“ uvedla poslankyně a ujistila, že všichni zde přítomní poslanci podepsali návrh zákona, ve kterém by se právo držet zbraně mělo stát součástí ústavy. „Jsme přesvědčeni, že není jenom právem, ale i povinností občanů svoji zemi v případě potřeby bránit,“ uzavřela poslankyně Bebarová-Rujbrová svoji řeč.

Následně zprostředkovali organizátoři telefonický hovor s europoslancem Jiřím Pospíšilem, který hlasoval proti směrnici. „Prohráli jsme bitvu, ale nikoli válku. Je potřeba udělat všechno pro to, aby se vláda dostatečně odborně vybavila a obrátila se na Evropský soudní dvůr,“ ukázal europoslanec Pospíšil jednu z cest boje proti nesmyslné směrnici.

Dále vystoupil zástupce výrobců

Účastník manifestace vyjadřuje bezmoc nad schválenou směrnicí.

Účastníci manifestace zaplnili celou horní část Václavského náměstí.

a prodejců zbraní pan Jaroslav Pekařík. Ten všechny přítomné vyzval, aby si pamatovali, kdo hlasoval pro a kdo proti směrnicí. Upozornil, že je důležité, aby ti, kdo hlasovali proti směrnicí, podpořili také změnu ústavního zákona, který by měl pomoci střelce před dopady směrnice ochránit. „Pokud na rovinu neřeknou, že budou pro změnu ústavního zákona, ptejte se jich dále, jak jinak to chtějí udělat. Protože za současné situace není jiné rychlejší a bezpečnější řešení, jak se před směrnicí bránit,“ dodal Pekařík.

Na manifestaci vystoupila také jednatekyně Českomoravské myslivecké jednoty Martina Novotná, která poděkovala za podporu ze strany myslivců i ostatních příznivců legálně držných zbraní. „Směrnice je nařízená přímo proti nám, ne proti terorismu, jak je avizováno,“ řekla Novotná a vyjádřila podporu ústavnímu dodatku, který ocitovala: „Občané České republiky mají právo nabyvat, držet a nosit zbraně a střelivo za účelem ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot a podílet se tak na zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti a ochraně územní celistvosti, svrchovanosti a demokratických základů České republiky. Podmínky a podrobnosti stanoví zákon.“

Dalším řečníkem byl kpt. Jiří Kunc, jeden ze zakladatelů Aktivních záloh. „To je takový, jako když vyšla směrnice o tom, jak mají být šišatý citrony. To jsme se tomu smáli. Ale tady už nejde o šišatý citrony, ale tady jde o naši svobodu! Dlouho jsem přemýšlel, proč je snaha omezit držení zbraní, a takové ty důvody, že směrnice bojuje proti terorismu... Ať z nás pan Juncker nedělá blbce. A pak jsem na to přišel! Bruselské elity se začaly bát svých vlastních občanů,“ prohlásil kpt. Kunc.

Posledním řečníkem byl poslanec Martin Lank, zpravodaj návrhu ústavního zákona, který má v ústavě zakotvit právo na zbraň. Ten uvedl, že jediné, co Evropská komise dokázala udělat v reakci na teroristické útoky, je tato paskvilní směrnice. „Máme nyní chvíli času, než budeme muset směrnici implementovat. Tento čas je potřeba na maximum využít, a to tím, že podáme žalobu k Evropskému soudnímu dvoru,“ řekl Lank a slíbil, že z pozice zpravodaje návrhu ústavního zákona udělá maximum pro to, aby se právo na zbraň do ústavy zakotvilo.

Po tomto vystoupení naplnili organizátoři černou rakev poháry ze šampio-

nátů mistrovství světa ve střelbě, medailemi, květinami a dalšími symboly a pak se účastníci manifestace vydali ve smutečním průvodu k Evropskému domu, kde sídlí zastupování Evropské komise pro ČR. Organizátoři manifestace měli na úředníky připraveny otázky týkající se zbraňové směrnice EU, ovšem navzdory tomu, že byl úřední den, našli na dveřích informaci, že je „dnes z provozních důvodů zavřeno“.

Bc. Petr Žák a Kateřina Vacinová

Účastníci manifestace podepisují petici proti zbraňové směrnicí.

Kpt. Jiří Kunc, spoluzakladatel Aktivních záloh promlouvá k účastníkům manifestace.

KOMPETENCE BEZPEČNOSTNÍCH SUBJEKTŮ

Článek se zabývá výkladem a aplikací právních norem a z nich vyplývajících pravomocí různých subjektů, které se mimo jiné podílejí, přispívají nebo mají za úkol chránit veřejný pořádek a bezpečnost osob a majetku v ČR.

Vyjmenujeme prioritní úkoly a srovnáme nejběžnější zákonná oprávnění příslušníků Policie ČR, strážníků obecní/městské policie a zaměstnanců soukromých bezpečnostních služeb.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY (PČR)

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem ČNR ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Úkoly a pravomoci Policie ČR vyplývají především ze zákona č. 273/2008 Sb., o policii České republiky, a zák. č. 141/1961 Sb., trestního řádu.

Zák. č. 141/1961 Sb., trestní řád § 76 Zadržení osoby podezřelé, odst. 1

Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li dán některý z důvodů vazby (§ 67), policejní orgán v naléhavých případech zadržet, i když dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odst. 1). K zadržení je potřebný předchozí souhlas státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen pokud věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu nebo zastřižena na útěku (příklad zřejmé neodkladnosti: policejní hlídka přijíždí k rozbité výloze obchodu, ze které právě vylézá pachatel; než by se podařilo zajistit souhlas státního zástupce se zadržením, pachatel z místa činu uteče).

Zák. č. 273/2008 Sb., o Policii ČR § 40 Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek

Policista je oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob

anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti. Oprávnění podle odstavce 1 má policista také v případě:

- důvodného podezření, že se na místě uvedeném v odstavci 1 nachází zemřelý,
- pronásledování osoby,
- vstupu do jiného prostoru nebo na pozemek, má-li důvodné podezření, že se tam nachází týrané zvíře.

§ 61 Podání vysvětlení

Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro:

- odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,
- vypátrání hledané nebo pohřešované osoby nebo věci.

§ 63 Prokázání totožnosti

Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu v případě, že:

- je podezřelá ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,
- je od ní požadováno vysvětlení,
- odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osoby,
- je oznamovatelem podezření ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu.

§ 63 Předvedení na Policii ČR

Odmítne-li osoba prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti.

OBCENÍ/MĚSTSKÁ POLICIE (OP/MP)

Existence komunálních policií byla obnovena po roce 1991, a to zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, který byl schválen ČNR dne 6. 12. 1991. Zákon byl přijat s účinností od 1. ledna roku 1992. V úvodním ustanovení § 1 zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, je stanoveno, že obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou.

Jelikož bylo obcím umožněno, aby v rámci zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku zřizovaly obecní policii, je nutno chápat obecní policii ne jako státní bezpečnostní složku policejní správy, ale jako výraz bezpečnostní politiky samosprávných obcí na úseku prosazování samosprávných zájmů obcí.

Místní působnost obecní policie je jedním ze základních rozdílů, jež ji vymezují vůči Policii ČR. Policie ČR působí na celém území našeho státu, kdežto působnost obecní policie je vymezena katastrálním územím konkrétní obce či města.

Oprávnění strážníků vycházejí především ze zákonů č. 553/1991 Sb., č. 361/2000 Sb., č. 379/2005 a č. 200/1990 Sb. a jsou vymezena v ustanoveních § 11–20 zákona o obecní policii, např.:

- oprávnění požadovat prokázání totožnosti,
- oprávnění předvést osobu,
- oprávnění odebrat zbraň,
- oprávnění zakázat vstup na určená místa,
- oprávnění odejmout věc,
- oprávnění použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla,

POLICIE

- oprávnění použít donucovací prostředky, případně služební zbraň,
- oprávnění zastavovat vozidla,
- oprávnění nařídit odtah vozidel,
- oprávnění zjišťovat přítomnost alkoholu nebo jiné návykové látky vyjmenovaným osobám pomocí dechové zkoušky a z toho vyplývající následující úkony.

Zák. č. 141/1961 Sb., trestní řád

§ 76 Zadržení osoby podezřelé, odst. 2)

Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku

nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

Předpoklady pro omezení osobní svobody podezřelé osoby jsou:

- přistižení při trestném činu nebo bezprostředně poté,
- nutnost zjistit její totožnost, zamezit jejímu útěku nebo zajistit důkazy.

Omezení osobní svobody podle § 76 odstavce 2 zák. č. 141/1961 Sb. lze realizovat u osoby přistižené při trestném činu nebo bezprostředně poté různým způsobem, např. jejím uzamčením ve vhodném prostoru nebo jejím spoutáním.

V tomto ustanovení je upraveno omezení osobní svobody osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté. Osobní svobodu takové osoby smí omezit kdokoli, s výjimkou policejního orgánu, který zásadně postupuje podle odstavce 1 tohoto § 76. Omezením osobní svobody ke zjištění totožnosti podle odst. 2 je pouze omezení osobní svobody osoby skutečně přistižené. Je-li třeba zjistit totožnost osoby, po níž se pátrá (např. proto, že na místě činu byla viděna, je důvodně podezřelá, ale podařilo se jí uprchnout), mají policejní orgány oprávnění tuto osobu za účelem zjištění totožnosti až na 24 hodin předvést. Pokud se v této době zjistí, že jde o osobu hledanou pro důvodné podezření z trestného činu, musí policejní orgány takového podezřelého předat neprodleně policejnímu orgánu, který vede vyšetřování (zpravidla službě kriminální policie a vyšetřování). Doba předvedení se však do lhůty 48 hodin nevčítá.

Dobu zajištění podle zákona o Policii ČR nelze také do doby zadržení podle praxe započítávat. Doba zadržení jinou

osobou (např. závodní stráž, soukromou bezpečnostní službou, městskou policií, ale i kolemjdoucím občanem apod.) se do lhůty 48 hodin rovněž nevčítá. Lhůta 48 hodin se počítá od okamžiku k okamžiku (a momento ad momentum) a plyne v případě podle odstavce 1 od okamžiku zadržení a v případě podle odstavce 2 od okamžiku převzetí podezřelé osoby, jejíž osobní svoboda byla omezena policejním orgánem. Tyto okamžiky musí být jednoznačně vyjádřeny v protokolu o provedení úkonu.

SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY (SBS)

Kompetence zaměstnanců bezpečnostních služeb pro výkon jejich pracovních činností vyplývají především ze zákoníku práce, trestního zákoníku a zákoníku práce.

Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce

§ 248 Prevence

Zaměstnavatel je z důvodu ochrany majetku oprávněn provádět v nezbytném rozsahu kontrolu věcí, které k němu zaměstnanci vnášejí nebo od něho odnášejí, popřípadě provádět prohlídky zaměstnanců. Osobní prohlídku může provádět pouze fyzická osoba stejného pohlaví.

§ 249 Prevence

Zaměstnanec je povinen počínat si tak, aby nedocházelo k majetkové újmě, nemajetkové újmě ani k bezdů-

vodnému obohacení. Je-li k odvrácení škody hrozící zaměstnavateli neodkladně třeba zákroku, je zaměstnanec povinen zakročit. Jestliže si zaměstnavatel (zákazník) na základě sjednané smlouvy a za úplatu najímá soukromou bezpečnostní službu, aby za něj tuto konkrétní činnost prováděla, pak na ni zároveň přenáší oprávnění, které mu dává zákoník práce.

Zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

§ 28 – Krajiné nouze

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajíné nouze, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“

Krajiné nouze poskytuje všem občanům efektivní možnosti, jak chránit nejen své vlastní zájmy, ale i zájmy druhých osob. Jednat v krajíné nouze může tedy každý, nejen osoba, jejíž zájmy jsou ohroženy. Krajiné nouze znamená v právu takový stav, který představuje přímé ohrožení zákonem chráněného zájmu (život, zdraví, majetek). Jednání v krajíné nouze vylučuje zcela protiprávnost činu (nejedná se o trestný čin, přeštepok či správní delikt), ačkoli jinak naplňuje jejich skutkovou podstatu.

§ 29 – Nutná obrana

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“

Nutná obrana poskytuje všem občanům efektivní možnosti, jak chránit nejen své vlastní zájmy, ale i zájmy druhých osob. Stav nutné obrany předpokládá v první řadě útok, tedy takové lidské jednání, které bezprostředně hrozí poškodit zákonem chráněný zájem (život, zdraví, majetek). Jednání v nutné obraně vylučuje protiprávnost činu (nejedná se o trestný čin, přeštepok či správní delikt), ačkoli jinak naplňuje jejich skutkovou podstatu.

Útok ohrožuje společenské vztahy a zájmy chráněné trestním zákoníkem – život, zdraví, majetek. Obránce může chránit své zájmy, ale i zájmy někoho jiného. Obrana vždy směřuje proti útočníkovi, je-li jich více, proti kterémukoli z nich.

Útok přímo hrozí nebo trvá – nutná obrana není přípustná proti připravovanému útoku, který ještě bezprostředně nehrozí. Jedná se vždy o přímo hrozící nebo trvající útok člověka, výjimkou je útok poštvaného zvířete (zvířete je považováno za živou zbraň v rukou člověka). Proti ukončenému útoku není nutná obrana přípustná.

Přiměřenost obrany – způsobený následek (škoda na zdraví, majetku útočnicka) může být vyšší (závažnější), ale ne zcela zjevně (očividně hrubý nepoměr) nepřiměřený způsobu útoku.

Rád bych zdůraznil, že zaměstnanci soukromých bezpečnostních služeb nemají žádná zvláštní práva či oprávnění, kterých by mohli využívat, stejně jako je nemá běžný občan.

Výkon povolání zaměstnance bezpečnostní služby má tedy základ a právní oporu v profesionální znalosti využívání institutů nutné obrany, krajíné nouze a omezení osobní svobody dle § 76 odst. 2 trestního řádu.

Mgr. Martin Bardoň
lektor TRIVIS

MÍSTNÍ ZÁLEŽITOSTI VEŘEJNÉHO POŘÁDKU A RAKOUSKO - PRIVATIZACE BEZPEČNOSTI VE VELKOMĚSTECH

V rámci Rakouska je ústavně zakázáno zřizování obecní policie v rámci statutárních obcí, což jsou zároveň nejlidnatější města státu. Tyto obce tedy volí jiná řešení dané situace, včetně využívání soukromých firem nebo rozšiřování pravomocí „technických služeb“.

Specifická pozice statutárních obcí Rakouska

Ústava Rakouska zakazuje zřízení obecní policie v rámci statutárních obcí, což jsou zároveň nejlidnatější města státu. Na jejich teritoriu je přitom obvykle vysoká míra kriminality, kterou úsporami zmitaná Spolková policie ne vždy dokonale zvládá.

Tato města tak nezřídka přikročila k netradičním modelům, jak uvedené omezení překonat. Zdálnivě nejschůdnější varianta spočívá v rozšíření pravomocí některé z už existujících organizací zřízených městem (technické služby nebo ostraha parkovišť). Jejich zaměstnance podle názoru některých postačí poněkud proškolit, vystrojit – a problém je vyřešen. Tato uskupení nejsou obecní policií v pravém smyslu slova – ačkoli jsou obvykle početnější, vybavenější a fakticky silnější než strážníci v malých obcích. Pro sbory uvedeného charakteru se neuzívá jednotné označení. Nejčastěji je možné narazit na výrazy jako „Městská stráž“ (*Stadtwache*), „Pořádková stráž“ (*Ordnungswache*), nebo „Pořádková služba“ (*Ordnungsdienst*).

Názvosloví je přitom matoucí, někdy se jedná „pouze“ o referát magistrátu (tedy neuniformované úředníky), někdy o uniformované těleso zřízené obcí, nebo dokonce o nasmílovanou soukromou bezpečnostní agenturu.

Jako u každé myšlenky, ani zde nechybí kritici. Nezřídka se jedná o dopad politického boje na spolkové, zemské nebo obecní úrovni. Konstruktivnější kritici jsou toho názoru, že vhodnější by bylo téma vnitřní bezpečnosti ponechat na úrovni státu (a pokusit se například o sponzoring ze strany statutární obce), respektive že bezpečnostní projekty mohou být velmi nákladné, avšak bez jistého výsledku.

Není bez zajímavosti, že odpůrci konceptu sice na jedné straně straší „policejním státem“, na druhé straně zamlčují, že tyto síly by nezískaly příliší „represivních“ pravomocí, ale byly by spíše „kontrolory“.

Pokud se však změní ústava a další právní předpisy, budou „městští strážníci“ tak jako tak osobami bez jakýchkoli zásadnějších práv a nebudou se nijak

lišit od „obyčejných“ aktivních občanů.

Další informace:

Přehled obecních policií v Rakousku: <http://www.ipa.at/ipa-plus/stadtpolizei.htm>

Bezpečnostní témata v rámci Vídně: <https://www.wien.gv.at/menschen/sicherheit/>

Ordnungswache der Stadt Graz: <http://www.graz.at/cms/ziel/4932362/DE>

Parkovací služba Graz: <http://www.parken.graz.at/>

Město	Spolková země	Počet obyvatel
Wien (Vídeň)	Vídeň	1 705 080
Graz (Štýrský Hradec)	Štýrsko	265 778
Linzi (Linec)	Horní Rakousy	191 501
Salzburg	Salzburško	145 871
Innsbruck	Tyrolsko	122 458
Klagenfurt am Wörthersee	Korutansko	95 450
Villach	Korutansko	59 646
Wels	Horní Rakousy	58 882
St. Pölten	Dolní Rakousy	51 926
Wiener Neustadt	Dolní Rakousy	41 701
Steyr	Horní Rakousy	38 140
Krems	Dolní Rakousy	23 947
Eisenstadt	Burgenland	13 351
Waidhofen an der Ybbs	Dolní Rakousy	11 425

Vídeň (Wien)

O vytvoření „bezpečnostního tělesa“ se ve Vídni intenzivněji hovořilo přibližně od dubna 2009. Lidovci a Svobodní tuto vizi podporovali, ačkoli se v detailech rozcházel (Lidovci podporovali vizi neozbrojeného tělesa,

kteří by se nepouštěli do aktivit, označitelných jako boj s kriminalitou; Svobodní požadovali vznik všestranně využitelné obecní síly s až 5 000 členy, stejně jako razantní posílení a sponzorování Spolkové policie na území města).

Ve volbách v říjnu 2010 však moc převzala koalice Socialistů a Zelených. Výsledkem řady jednání byl koaliční kompromis, nazývaný „Stadtwache-Light“. Základ projektu tak představuje volné spojení řady těles řízených městem:

„Parkovací dozor“ (*Parkraum-Überwachungsgruppe*). Z celého systému obce se jedná o část nejtěsněji spolupracující se Spolkovou policií, jako její „prodloužená ruka“. Těleso se dělí na „Modré čepice“ (*Blaukappler*), asi 200 osob, dohlížejících na dodržování pravidel krátkodobého parkování, a „Bílé čepice“ (*Weißkappler*), 120 osob, sledujících plynulost provozu na pozemních komunikacích.

„Radniční stráž“ (*Rathauswache*). Celkem „méně než 100 osob“ vykonávají úkoly od ostrahy budov radnice respektive magistrátu, přes požární dozor, až po informování turistů.

„Odpadní stráž“ (*Städtischen Müllsheriffs*). Okolo 370 osob, z toho 30 na plný úvazek, oprávněných udělovat pokuty do výše 36 eur. Neuposlechnutí jejich pokynu může vést ke správnímu řízení, kdy lze udělit pokutu až 2 000 eur. V první polovině roku 2014 těleso vykázalo 2 836 úředních zásahů. Z toho se v 1 751 případech jednalo o udělení pokuty na místě. Nejčastěji to bylo v případě, kdy došlo k odhození nedopalku (1 242 případů), psí exkrementy hrály roli v 369 případech. Zbytek zapříčinil většinou objemný odpad.

„Dozor v metru“ (*U-Bahn-Aufsicht*). Asi 70 osob na peronech a 50 osob, apriori uklížečů. Jejich „uniformou“ je žlutá reflexní vesta a modrá čepice.

„Černé kšiltovky“ (*Schwarzkappler*). Revizoři a další personál v rámci dopravní sítě, až 520 osob. Někdejší uniformovaný model, vyznačující se černou kšiltovkou, připomíná již jen zařazené pojmenování. Dnes jsou to nezřídka brigádníci, jejichž jediným identifikátorem je průkaz.

„Stráž přírody“ (*Naturwacht*). Asi 15 osob.

„Dozorový pořádkový orgán Magistrátu města Vídně“ (*Ordnungsberater*). Okolo 20 osob „s modrými vestami“. Ti se zaměřují na řešení soužití v domech v majetku města (v polovině roku 2014 bylo vykonáno okolo 10 000 kontrol, zejména co se týče odpadků v okolí obecních domů, nesprávného parkování před těmito domy a nedovoleného chování psů v bytech).

Interakcí těchto těles údajně vznikají synergetické efekty ve vztahu k řadě bezpečnostních témat, od rušení nočního klidu, přes potírání vandalismu a agresivního žebřání, až po odstrašování neukázněných pejskařů.

Někdejší úvahy o razantním posílení těchto těles a jejich jednotné uniformě a výzbroji (obušek, pepřový spray) nejsou na pořadu dne. Město dále pouze avizuje podporu používání kamerových systémů na svém území, ať už „vlastních“, „policejních“ nebo v užívání jiných subjektů.

Graz

Vzorem pro Vídeň ale i mnohá jiná města Rakouska je druhé nejlidnatější město země Graz, kde relativně úspěšný model Městské stráže (*Ordnungswache der Stadt Graz*) funguje od září 2007. V rámci města v uvedených úkoly zprvu působilo 18 obecních zaměstnanců, donedávna často metařů nebo jiného personálu technických služeb.

Graz je městem, kde trvale přebývá 300 000 osob a 120 000 dalších sem

každý všední den míří za prací. Negativní jevy se zde tedy logicky kumulují a město na to musí reagovat.

Pracovníci Stráže nosí černou uniformu. Jejich vozidla jsou stříbrná, s modrými bočními pruhy a modrým majákem. Ústředna Stráže je v budově Magistrátu. Úřední hodiny Stráže byly stanoveny na 7:00 až 18:00 (všední dny) a 9:00 až 17:00 (víkend). Během těchto hodin se veřejnost strážcům dovolá na čísle 872-2266. Použít lze i e-mail: „ordnungswache@stadt.graz.at“.

Milníky ve fungování Stráže byly od jejího vzniku zejména následující:

Konec roku 2010 byl ve znamení značného omezení výkonu činnosti Stráže, a to prakticky jen na zajišťování pořádku uvnitř městských parků.

V roce 2011 město hledalo další cesty pro zlepšení bezpečnostního standardu na svém území. Selhal jak plán sponzorování Spolkové policie (propáčení přesčasů ve výši 500 000 eur), tak varianta nahrazení Stráže soukromou bezpečnostní agenturou.

Září 2012 až březen 2013: Byl zahájen proces fúze Stráže s jinou institucí zřízenou městem, a to Parkovací službou Graz (*Grazer Parkraumservice*).

Březen 2013: Stráž (12 osob sloužících 380 osobohodin týdně), začíná fungovat jako integrální součást Parkovací služby.

Květen 2013: Sbor byl posílen, jeho stav se vyšplhal na 34 pracovníků. Město naformulovalo plán, podle kterého bude Stráž postupně dále personálně posilována tak, aby dosáhla „plošného pokrytí města“ a modelu 1 000 osobohodin týdně. Za hodinu práce zaměstnanec město zaplatí okolo 32 eur (1,5 milionu za rok). Výsledky se ukázaly okamžitě. Namísto 534 zásahů v dubnu vykázala Stráž v květnu bezmála 3 388 zásahů.

Rok 2014: Ani sloučením Stráže s Parkovací službou se úkoly obou těles přímo nemění, personál pouze prodává společně školení a podléhá společným kontrolním orgánům.

Přitom i ostatní pracovníci Parkovací služby (kterých je okolo 130) mohou vyvíjet určité „bezpečnostní“ činnosti, čímž se standard ve městě dále posouvá. Součástí Parkovací služby je ostatně i „Bezpečnostní služba“ (*Sicherheitsdienste Stadt Graz*), provádějící ostrahu objektů ve vlastnictví města, čímž dále odbřeňuje strážce, kteří se tak mohou více věnovat aktivitám „v terénu“.

Odpadní stráž města Vídně.

Dozorový pořádkový orgán Magistrátu města Vídně.

Pořádková stráž města Graz.

Náplň činnosti Stráže je v současnosti zhruba následující:

Viditelná přítomnost na místech jako jsou veřejná prostranství, veřejné parky, okolí škol, zastávky hromadné dopravy – s cílem odrazovat od páchaní zločinů, přestupků či protispoločenského jednání.

Kontrola udržování čistoty na veřejných prostranstvích (odhazování nedopalků či dalších odpadků, boj s vandalismem, „psí agenda“, vylévání nebezpečných látek do kanalizace, odkládání objemného odpadu na ulici).

Pořádková stráž města Graz.

Ochrana zeleně v parcích, s důrazem na chráněné stromy – a naopak regulace případů, kdy zeleň ze soukromých pozemků přerůstá na veřejná či obecní prostranství.

Vzdělávací akce pro děti (dopravní výchova) a seniory (zásady bezpečnosti). Pomoc při hledání ztracených dětí, seniorů a nemocných osob.

Podpora města a jím zřízených organizací při plnění jejich úkolů (terénní inspekční aktivity). Výměna informací a spolupráce se Spolkovou policií v rámci větších bezpečnostních akcí.

Oprávnění Stráže je zde na základě zemské legislativy Štýrska poněkud větší než v jiných statutárních městech Rakouska. Strážci mohou například provádět zadržování osob za účelem zjištění jejich totožnosti. Pokud, v rozmezí 10 až 35 eur, může personál Stráže udělit například za krmení holubů nebo neuklizení psí hromádky (10 eur až 30 eur); „agresivní žebraří“ (35 eur); jízdu na kole po pěší zóně; nepovolenou hudební produkci na ulici nebo v parku nebo pití alkoholu na veřejnosti, na místech, kde to není povoleno.

Linec (Linz)

Těleso „Městské stráže Linz“ (*Stadtwa- che, Ordnungsdienst der Stadt Linz GmbH*) po komunálních volbách 2009 ustavila koalice Lidovců, Svobodných a Aliance pro budoucnost Rakouska. Stráž byla zřízena poněkud netypicky, jako společnost s ručením omezeným ve vlastnictví města. Opozice, sestávající ze Socialistů, Zelených a Komunistů nevynechává jedinou příležitost celý projekt napadnout.

Veřejnost ve městě, která zřízení Stráže zprvu podporovala (70 % podpora v červnu 2009) změnila názor (v lednu 2012 podpora poklesla na 48 % a již se nezvyšuje).

Městská stráž potírá jevy jako odhazo-

vání odpadu, nelegální žebraří, pouliční hudební produkce, „kempování“ v obecních parcích, psi bez vodítka či košíku – ale zabezpečuje i pomoc pro ztracené děti, zbloudilé turisty nebo poskytování první pomoci. Některé kompetence jsou přitom nevyjasněné. Sporné je, zda může Stráž potírat i prostituci (například za využití zákona o mravní ochraně mládeže), nebo zda toto téma patří výhradně do působnosti Spolkové policie. S výjimkou „agresivních žebrařů“ nejsou členové Stráže oprávněni ke kontrole osobních dokladů zájmových osob.

Milníky v existenci respektive fungování tělesa jsou následující:

Podzim 2010: Založení tělesa (1. září 2010). Pilotní stav personálu byl 16 osob.

Říjen 2010: Prakticky ve stejnou dobu vznikla iniciativa proti samotné existenci Městské stráže (Kritische Plattform Stadtwache Linz). Demonstranti před radnicí vyjadřovali pochyby o kvalifikačních předpokladech strážců. Zároveň označili Stráž za nástroj města proti sociálně slabým – například žebrařům.

Červenec 2011: Na základě zemské legislativy je Stráž oprávněna zakročovat proti žebraří.

Podzim 2011: Stráž byla posílena na 30 osob.

Leden 2013: Počet členů Stráže postupně poklesl na 22 osob, byl zahájen nový nábor s cílem dosažení stavu 30 strážců.

Březen 2013: Lidovci a Svobodní odsouhlasili návrh, aby Stráž kontrolovala „neukázněné pejskaře“, oprávnění k identifikaci osob „strážci“ je trvale silným politickým tématem.

V květnu 2013 byl městem nejprve povolen a pak smeten návrh, aby členové Stráže v civilu monitorovali gangy dospělých a dětských žebrařů. Pochůzky jsou možné jedině v uniformě.

Podzim 2013: Nové obecní volby vyhrála koalice Socialistů a Svobodných. Nerušení Stráže bylo podmínkou Svobodných ke vstupu do koalice.

Červenec 2014: Stráž byla pověřena kontrolou oprávnění ke krátkodobému parkování na území města. Přitom výslovně zazněl názor, že výnos z pokut může sbor částečně financovat a omezit kritiku za jeho vysoké provozní náklady.

Poměrně ilustrativní jsou „často kladené otázky“ související s fungo-

váním sboru, ze září roku 2010:

Jaká je úloha Stráže?

Není to žádná „druhá policie“. Strážci například nemohou po nikom požadovat prokázání totožnosti nebo jiné osobní údaje. Jako kterýkoli jiný občan mohou Spolkové policii hlásit podezření ze spáchání trestného činu, mohou využít svého práva na sebeobranu, respektive zadržet pachatele zjevného trestného činu až do příjezdu policistů.

Jak jsou členové Stráže vybaveni?

Výbavu strážců tvoří mobilní telefon, svítilna a kamera pro dokumentaci incidentů. Jejich uniforma se skládá z černých kalhot, červené košile a bundy. Návrh vybavit členy Stráže pepřovým sprayem a obuškem se nepodařilo prosadit. Pracovníci Stráže mohou nosit vlastní střelné zbraně, ke kterým disponují zbrojním průkazem.

Na jakém teritoriu Stráž působí?

V zásadě, po celém městě Linz, především v kritických místech, jako je centrum nebo jiná místa velké koncentrace osob.

Jaký je právní základ pro zřízení Stráže?

Rozhodnutí městské rady v Linci z dubna 2010, kde však rozhodně nepanovala politická shoda.

V jakém časovém intervalu pracovníci Stráže působí?

Denně od 8:00 do 24:00 (dvě směny, 8:00 až 16:00 a 16:00 až 24:00). Informace z dalších let hovoří o rozpětí 6:00 až 00:30.

Jak se zaměstnanci Stráže po městě pohybují?

V zásadě pěšky a městskou hromadnou dopravou. Plánuje se zakoupení jednoho „zásahového“ automobilu na plynový pohon.

Jak početný je personál Stráže?

„Startovní“ model sestává ze 16 osob, z toho 6 žen. Byly vytvořeny dva týmy po 6 osobách a jedna se 4 osobami. Každá hlídka je dvoučlenná a „v terénu“ tráví nanejvýš 8 hodin.

Jaký je „profesní background“ pracovníků Stráže?

Jedná se o osoby, které předtím působily například u soukromých bezpečnostních agentur nebo jako psodví či vrátní.

Jak byli pracovníci Stráže proškoleni?

V srpnu 2010 absolvovali kurz o délce 17 dní (3 dny právní minimum, 10 dní stáže na policejních služebnách – operační taktika, komunikace, předcházení konfliktům, zbylé 4 dny

zabralo školení první pomoci a pře-zkušování).

Kolik provoz Stráže stojí?

Náklady (na 16 až 18 zaměstnanců) se pohybují okolo 1 milionu eur ročně. Pokud se počet strážníků zvýší na 30, může se jednat až o 1,7 milionu eur ročně.

Jaká je mzda zaměstnance Stráže?

Příjem „strážníka“ je asi o šestinu vyšší, než činí místní průměr v soukromých bezpečnostních agenturách, a to 1 700 eur hrubého. Kromě toho existují příplatky za práci v neděli a ve svátky.

Jak probíhal nábor?

Do konkurzu se přihlásilo 143 osob, z nich 20 postoupilo do dalšího kola školení. Fungování sboru začalo s 18 osobami, z nich časem zůstalo v jeho řadách 16.

Jak již v textu zaznělo evergreenem, souvisejícím s fungováním Stráže jsou náklady na její chod. Kritici tvrdí, že pokud by ve městě bylo dost kurážných občanů potírajících nešvary zdarma, nebylo by oficiální patrolování vůbec třeba. Náklady na chod sboru přitom setrvale rostou (1 milion eur roku 2011, bezmála 1,5 milionu eur na rok 2014), stejně jako cena za „jeden zákrok“ (posun ze zhruba 130 na asi 170 eur). Zaznívají tak stále častěji názory typu „výdaj okolo 1,1 milionu eur ročně na boj proti pobíhání psů bez košíku a vodítka je příliš“ či „náklady 130, nebo dokonce až 170 eur za ukázání cesty k veřejným záchodkům jsou neudržitelné“. Kontrola v únoru 2013 navíc ukázala, že ze 30 zaměstnanců jich jen polovina provádí činnost „na ulici“. Na každého strážce tak připadá jen okolo čtyř „nasazení“ týdně. Většina

Pořádkové služby města Lince dohlížejí v ulicích nejen na pořádek, ale poradí i s místní orientací.

z nich spadá do oblasti „služba a informace“, „psi agenda“ a „další agenda v oblasti odpadů“. Jen asi dva případy měsíčně jsou natolik závažné, že je k nim přivolána Spolková policie (závažnější napadení nebo použití zbraně proti strážci). Kritizován je i fakt, že strážci stráví v průměru ročně 25 dní na nemocenské.

Ve snaze vyjít vstříc veřejnosti a omezit kritiku spustilo město aplikaci pro „chytré telefony“, umožňující sledovat aktuální pohyb členů Stráže (nakolik je to funkcionalita zneužitelná i osobami nedodržujícími zákon).

Aby aplikace náležitě fungovala, musí se držitel telefonu nacházet na území města Lince (<http://bit.ly/TVwQQn>).

Innsbruck

O konceptu obecní stráže (ve veřejném diskursu nazývaném zavádějším způsobem *Stadtpolizei*) se v rámci města hovořilo zejména roku 2008. Více zašla tak daleko, že se plánovaly pochůzkové trasy, v centru města, na nádražích atd., s tím, že nedaleká obec Kufstein (v Tyrolsku) se svými deseti strážníky vynakládá na Sbor více než 700 000 eur ročně.

Sbor nicméně nakonec nevznikl, s tím, že zcela postačí postupně posílit jiné těleso, existující v rámci obce již od roku 2005. Tím je **Mobilní monitorovací (dohledová) skupina** (*Mobile Überwachungs-gruppe der Stadt Innsbruck, MÜG*). I na její hlavy však padá paušální kritika ze strany odpůrců jakéhokoli samostatného investování obce do zvyšování standardu bezpečnosti na jejím území.

Personál Skupiny je na první pohled téměř k nerozeznání od policie. To může být matoucí záměr. Jedná se o řešení, které většina veřejnosti

ve městě podporuje. Je to mimo jiné nástroj proti rušení nočního klidu, ale pomáhá i omezovat pohyb silně opilých nebo intoxikovaných osob na veřejných prostranstvích.

Mezi stěžejní oblasti činnosti Skupiny patří monitoring dodržování zákazu pití alkoholu na veřejnosti na pěší zóně v centru města a na autobusovém nádraží, vyřizování stížností na rušení nočního klidu (terénní intervence), potírání různých forem vandalismu, hledání ztracených dětí, respektive zjišťování důvodů pohybu dětí bez dozoru po ulicích města. Stranou pozornosti Skupiny není ani široké spektrum dopravních přešlapků, s důrazem na nešvary související s parkováním.

Jako i v jiných městech, i zde je často zmíněna otázka nákladů a přínosů souvisejících s existencí Skupiny. Pro rok 2015 je odhadováno, že Skupina město vyjde na rovný milion eur (610 000 eur na mzdy a 390 000 eur na další náklady). Je pak na diskusii, zda je to pro 18 (podle jiných údajů 17) zaměstnanců (z toho 3 ženy) mnoho, nebo málo. Pokud počítáme s průměrně 10 000 řešenými „případy“ ročně, pak jeden vyjde město zhruba na 100 eur. Předmětem politické a společenské diskuse je možné rozšíření pravomocí Skupiny, tak aby se mimo jiné i více samofinancovala. Město avizovalo omezení spolupráce se soukromou agenturou G4S, která pro něj na dodavatelské bázi řeší část výběru pokut za nesprávné parkování v zónách krátkodobého stání. Personál Skupiny by mohl působit i jako revizoři v prostředcích městské hromadné dopravy. Další perspektivní oblastí by mohlo být pokutování řidičů, kteří by překročili povolenou rychlost 30 km/h v okolí škol a v některých obytných částech města.

Aby byla Skupina vůbec schopna tyto nové úkoly plnit, muselo by dojít k úpravě zemské legislativy s cílem poskytnout personálu Skupiny oprávnění požadovat po zájmových osobách doklad totožnosti. Existují dokonce návrhy, podle kterých by mohlo být schváleno i oprávnění personálu Skupiny omezit spolupracující osobu na svobodě (do předání příslušníkům Spolkové policie). Anкета ve městě na toto téma ukazuje, že innsbrucká veřejnost je v této otázce značně rozpolcená (více než 56 % respondentů rozšíření pravomocí Skupiny podpořilo, přes 42 % bylo zásadně proti).

Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.

REVOLUCE V OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ

S nezastavitelným rozvojem soudobé společnosti se přesouvá pozornost člověka od jeho základních práv do více sofistikovaných a pro život v digitální společnosti nezbytných práv, jako je především právo na ochranu soukromí.

Extrémní rozšiřování informačních a komunikačních technologií, jejich rostoucí význam a dopad na společnost se projevuje ve všech sférách lidského života. Internet již dávno není uzavřenou sítí určenou pro počítačové odborníky, ale stal se každodenním nástrojem s širokým využitím skrze celou naši společnost. Nedílnou součástí vývoje tohoto fenoménu je skutečnost, že jednání ve virtuálním prostoru začalo mít vysloveně hmatatelné důsledky v reálném světě. A tato skutečnost se stává primární motivací k ukotvení celé šíře této problematiky v právním řádu. Lidské společenství jako vzájemně součinný celek potřebuje vytvořit pravidla této interakce (virtualita – realita), zejména proto, že tento stav zákonitě potlačuje část vlastní individuality jedinců.

V květnu 2016 byl v Úředním věstníku Evropské unie zveřejněn obsah nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), jež se označuje ze zkratky anglického názvu jako GDPR (*General Data Protection Regulation*). Toto nařízení vstoupilo v platnost 24. května 2016, samotné účinnosti však nabude až s dvouletou prodlevou, tedy 25. května 2018. Z pohledu obsahové materie se jedná o plnohodnotnou náhradu stávající právní úpravy, zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nezřídka však odkazuje na zvláštní právní předpisy, kterými mohou být unijní i vnitrostátní normy, včetně rozhodnutí dozorových orgánů; určitým národním specifikům se proto při přeshraničním zpracování nebude možno vyhnout ani do budoucna.

Cílem nařízení je vytvořit pevný a soudržný rámec pro ochranu osobních údajů, který opětovně nastolí

důvěru, jež umožní rozvoj digitální ekonomiky na celém vnitřním trhu prostřednictvím jednotné úrovně ochrany práv fyzických osob. Nařízení si rovněž klade za cíl zamezit rozdílům bránícím volnému pohybu údajů v rámci vnitřního trhu a zároveň poskytnout hospodářským subjektům jistotu a transparentnost.

Jak již z výše uvedeného vyplývá, byla za účelem dosažení jednotnosti a konzistentnosti pravidel ochrany osobních údajů ve všech členských státech pro regulaci zvolena forma přímo účinného nařízení. Členské státy v tomto případě nemusí normu transportovat do svých právních řádů, vnitrostátní právní předpisy je potřeba pouze adaptovat tak, aby byly s nařízením v souladu. V případě kolize vnitrostátního práva s přímo účinným předpisem Evropské unie má pak dle zásady aplikační přednosti evropského práva nařízení vždy přednost. Na jednotlivá ustanovení nařízení nelze hledět izolovaně, ale vždy s přihlédnutím k ustanovením zvláštních zákonů, která práva či povinnosti v této oblasti blíže specifikují. Právním členských států je možnost zavést či ponechat v platnosti ustanovení určující konkrétní požadavky, či dokonce zákonné omezení daných práv a povinností spadajících do působnosti nařízení, je-li to nezbytné k ochraně důležitých zájmů státu. V daných případech tudíž stejně, jak tomu bylo i doposud, zůstává zachovaný systém podle zásady „lex specialis derogat legi generali“, kdy předpis upravující ochranu osobních údajů, byť se nově nebude jednat o zákony jednotlivých členských států, ale o přímo účinné nařízení, představuje obecnou normu, při jejíž aplikaci mají přednost zvláštní právní předpisy, ať již unijní nebo národní. Z hlediska právní jistoty se jeví problémem trvání přechodného období, než nový systém začne v plné míře a předvídatelně fungovat, tj. než vznikne dostatečné množství závazných právních rozhodnutí. S ohledem na skutečnost, že nařízení ponechává řadu výklado-

vých nejasností ve zcela zásadních otázkách, bude klíčovým výklad Úřadu pro ochranu osobních údajů.

GDPR je postaveno na principech, jakými jsou zákonnost, spravedlnost, transparentnost, omezení účelem, minimalizace dat, integrita a důvěrnost, odpovědnost a průkaznost. Jednotlivé principy mají následně konkrétní reflexi v jednotlivých ustanoveních GDPR. Osobní údaj dle článku 4 i nadále představují veškeré informace o identifikované nebo přímo či nepřímo identifikovatelné fyzické osobě. Definice nově zahrnuje do posuzovatelných kritérií lokalizační údaje a elektronické identifikátory, jako jsou síťové adresy či cookies.

Jaké nejzásadnější změny přijaté nařízení přináší?

Zásadní změnu v oblasti regulace představuje přechod od legislativní formy směrnice k přímo aplikovatelnému nařízení. Tuto změnu lze skutečně považovat za pozitivní, jelikož přispívá jak k vyšší právní jistotě jednotlivců využívajících elektronických služeb v rámci EU, tak ke snížení nákladů podnikatelů, kteří se jinak musí podřizovat odchylkám způsobeným odlišnou implementací směrnice 95/46/ES v členských státech. GDPR vstoupí v účinnost dne 25. května 2018 a bude právně závazné pro veškeré subjekty na světě, jež budou zpracovávat data občanů Evropské unie. V praxi to znamená, že každá organizace, která nakládá s daty týkajícími se jakýmkoli způsobem unijních občanů, musí dodržovat požadavky obsažené v nařízení (včetně organizací, jež fungují mimo teritorium unie).

Nařízení nově zahrnuje pod pojem osobní údaj jakákoli data, která vedou k identifikování osobních dat jednotlivců. Nově se tak jedná například o informace týkající se například genetiky, duševního zdraví, kulturních, ekonomických či sociálních poměrů. Nařízení zpřísňuje pravidla pro získání platného souhlasu s použitím osobních údajů, organizace shromažďující osobní údaje budou muset prokázat zřejmý souhlas ke zpracování dat. Dále bude nezbytné prokazovat, jaké

údaje jsou shromažďovány a jakým způsobem a za jakým účelem budou využívány. Mimo orgány státní správy budou mít subjekty, mezi jejichž základní činnosti náleží pravidelné a systematické monitorování a zpracování velkých objemů osobních dat, za povinnost jmenovat inspektora pro ochranu osobních údajů. Důležitým faktorem je zde skutečnost, že pro nařízení v případě povinnosti zřídit pozici inspektora ochrany osobních údajů není rozhodná faktická velikost organizace, nýbrž předmětná činnost. Inspektor ochrany osobních údajů bude garantem optimalizace procesů, aktivit a systémů pro zpracování osobních údajů v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení. Činnost inspektora bude možno vykonávat jak v pracovním poměru, tak na základě smlouvy o poskytování služeb či pomocí outsourcingu. Správce musí zajistit, aby byl pověřenec informován o všech aktivitách správce spojených se zpracováním osobních údajů. Sám inspektor musí být při výkonu své činnosti nezávislý a odpovědný přímo výkonnému vedení organizace. Kritickým jevem se zdá být pozice inspektora a jeho potencionální nezávislost v případě postavení jako zaměstnance. Samotné nařízení zakotvuje speciální podmínky pro zpracování osobních údajů zaměstnanců vzhledem k jejich podřízené pozici. V jednom dokumentu je tak zároveň stanoven požadavek na nezávislost a předpokládaná závislost osoby v takovémto postavení. Novinkou obsaženou v nařízení je taktéž povinnost posuzování dopadů na soukromí klientů, tzv. PIA (*Privacy Impact Assessment*). Účelem tohoto nástroje je identifikace a vyhodnocení rizik o ochraně osobních údajů v celém jejich životním cyklu. Nařízení svou povahou harmonizuje národní pravidla pro hlášení úniku osobních údajů a vyžaduje, aby napadený subjekt informoval úřad pro ochranu osobních údajů nejpozději do 72 hodin po zjištění.

Na základě „práva být zapomenut“ zavádí nařízení nový institut pro minimalizaci údajů, jenž vyžaduje, aby organizace nedisponovala osobními údaji déle, než je nezbytné, či delší dobu, než na kterou mu dotčený subjekt vyslovil souhlas. Současně,

pokud by docházelo ke změně způsobu využití dat z účelu, pro který byly původně shromážděny, musí před provedením tohoto úkonu dotčený subjekt udělit souhlas opětovně. Informační systémy koncipované pro účely zpracování osobních údajů budou muset být továrně uzpůsobeny principům ochrany soukromí.

Mezi velké změny patří rovněž úprava výkonu dozoru nad správci a zpracovateli, kteří působí ve více členských zemích zároveň, a tato změna zajistí dopadne také na tuzemské správce, kteří jsou dceřinými společnostmi zahraničních skupin. Nově bude dle nařízení vykonávat dozor nad zpracováváním dat ve všech zemích, kde správce či zpracovatel sídlí, pouze jeden orgán dohledu, a to z té země, kde má správce či zpracovatel hlavní provozovnu. Jako hlavní provozovna je přitom vnímáno administrativní středisko. Je-li však o účelu a prostředcích zpracování rozhodováno na jiném místě, bude se za hlavní provozovnu považovat právě toto místo.

Nově bude taktéž aplikován koncept jednotného přístupu, kdy v každé zemi Evropské unie může úřad pro ochranu osobních údajů přijmout nápravná opatření proti organizacím, bez ohledu na to, kde mají sídlo. Tato opatření bude možno vymáhat i za pomoci finančních sankcí až do výše 20 mil. eur či do výše 4 % celosvětového ročního obrátu dané organizace.

S jakými úskalími budou nuceny se vypořádat komerční subjekty v přípravných fázích?

Datum 25. května 2018 se kvapem blíží a očekávané nařízení výrazně zpřísní ochranu a zacházení s osobními údaji. Dotčené organizace mají prozatím více než rok času pro audit svých IT systémů a optimalizaci svých interních procesů pro nastolení souladu s příslušnými změnami.

Přípravná opatření na blížící se účinnost nařízení již byla pravděpodobně ve většině dotčených organizací započata. Vyplyvající povinnosti dopadají v gesci jak na právní oddělení, tak především na sekci IT. V návaznosti na tyto procesy bude na trhu práce růst poptávka po konzultantech, analytících, odbornících na bezpečnost informací a v neposlední řadě také po vývojářích. Poptávka po lidském faktoru na uvedené pozice bude pravděpodobně kulminovat zhruba půl roku před termínem uvedení nařízení v účinnost. Úměrně s růstem poptávky budou stoupat i finanční prostředky vynaložené na ohodnocení těchto pozic. Nová pravidla nařízení dopadají na veškeré osobní údaje, se kterými

se ve společnostech pracuje. Bude tedy nezbytné mít absolutní přehled o veškerých datech ve vlastnictví dané organizace, o způsobu zabezpečení, místě jejich uložení a určení systémů, v nichž jsou obsaženy. Bez těchto informací nebude možno regulím nařízení plně vyhovět, natož s nimi být dlouhodobě v souladu. Cílem organizací tedy bude dát do pořádku správu svých aktiv a řízení bezpečnosti informací.

Lze předpokládat, že zejména korporace pracující s velkým objemem osobních údajů či zvláštními kategoriemi osobních údajů budou muset investovat nemalé prostředky do zajištění souladu veškerých procesů s novým legislativním rámcem. Výjimkou tak zajisté nebudou v rámci organizací diskuse o navyšování budgetů pro IT potřeby či hledání finančních prostředků v ostatních projektech s nižší prioritou významu. Ovšem hrozba postihů a především jejich finanční výše představují dostatečnou pobídku k těmto investicím.

Být v době tvorby tohoto textu není nařízení prozatím účinné, je se změnami v oblasti ochrany osobních údajů nutno počítat již dnes. Jaké budou nové povinnosti správce osobních údajů a jaké budou náklady na jejich plnění? Naplní svůj potenciál a stanou se nástrojem ke zlepšení ochrany osobních údajů jednotlivců? Nebudou pro správce přílišnou administrativní zátěží? Na tyto otázky nelze prozatím poskytnout jasnou odpověď a teprve samotná praxe ukáže, zda k pozitivním změnám deklarovaným v prohlášeních navrhovatelů nařízení skutečně dojde. Dopady nařízení nelze v žádném případě opomíjet a zvýšenou pozornost by mu měly věnovat především společnosti provádějící rozsáhlejší zpracování osobních údajů.

Mgr. Karel Kopecký

PRACOVNÍ ÚRAZY

ODŠKODNĚNÍ, POSUZOVÁNÍ

Problematika pracovních úrazů a jejich odškodnění se stává složitou záležitostí. Základem je dobře a kvalitně zpracovaný základní posudek o bolestném. Mnohdy se ale ani jedna strana neubrání řešení, které celou záležitost prodraží – a to znaleckému zpracování posudku o bolestném a ztížení společenského uplatnění, eventuálně nemajetkové újmy.

Pracovní úrazy jsou bohužel neodmyslitelnou součástí života každé firmy – dotýkají se nejen zaměstnanců, ale bezprostředně i zaměstnavatelů. Proto je třeba definovat si několik základních pojmů s nimi souvisejících.

Definice pracovního úrazu

Definice pracovního úrazu je uvedena v § 271k (dříve § 380) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů:

- při plnění pracovních úkolů nebo
- v přímé souvislosti s nimi nebo
- pro plnění pracovních úkolů.

Poškozením zdraví je jak tělesné zranění, tak i psychická porucha. Pro zjištění skutečnosti, zda zaměstnanec plnil pracovní úkoly, není rozhodující motiv či pohnutka zaměstnance, ale zda bylo jednání zaměstnance z hlediska věcného, místního a časového objektivně konáno pro zaměstnavatele.

Plnění pracovních úkolů

Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností nejen z pracovního poměru a z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohoda o pracovní činnosti, dohoda o provedení práce), ale spadají sem i další činnosti vykonávané na příkaz zaměstnavatele, odborové organizace, zástupce pro oblast bezpečnosti a zdraví při práci, činnosti, které jsou předmětem pracovní cesty, dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem nebo činnosti konané pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k nim zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo je nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele.

Za úkony v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou považovány ty, které jsou k výkonu práce potřebné, během práce obvyklé, úkony nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení nebo úkony obvyklé v době přestávky na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele.

Přímou souvislost s plněním pracovních úkolů mají i školení zaměstnanců organizovaná zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterými se má zvýšit jejich odbornost.

Pracovní úraz pro plnění pracovních úkolů nastává často mimo pracovní dobu a často na jiném místě, než které je určeno jako místo výkonu práce. Lze si například představit případ, kdy bude úředník napaden v souvislosti s rozhodováním konkrétního případu občanem nespokojeným se způsobem vyřízení jeho záležitosti.

Pracovním úrazem není

- Úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět. Cestou do zaměstnání a zpět je cesta vedoucí z bydliště zaměstnance k místu vstupu do podniku. Pokud je v areálu umístěno několik zaměstnavatelů, je rozhodujícím

závěr, od kterého okamžiku po vstupu do areálu začal být zaměstnanec povinen podrobit se pokynům zaměstnavatele usměrňujícím jeho jednání.

- Úraz, který se zaměstnanci stal při vybočení ze stanovené trasy pracovní cesty. Výjimkou může být situace, kdy zaměstnanec vybočil z předmětné trasy z důvodu potřeby odvézt spolupracovníka do místa jeho bydliště, přičemž se vždy přihlédnou k okolnostem konkrétního případu. Úraz při cestě ke stravování nebo za účelem vyšetření lékařem, pokud se stal v prostorách, které nejsou pod dispoziční pravomocí zaměstnavatele.
- Specifickým může být úraz, který vznikl v rámci tzv. team-buildingu. Za pracovní úraz bude považován pouze v případě prokázání, že smyslem a účelem plánovaných aktivit bylo prohloubení vzájemných interpersonálních vazeb zaměstnanců, jejich vzájemné kooperace a schopnosti spolupráce s ostatními zaměstnanci.

Příčinná souvislost

Pro posouzení, zda se jedná o pracovní úraz, za něj odpovídá zaměstnavatel, nemá význam skutečnost, zda jsou u zaměstnance nějaké předpoklady, ať již vrozené nebo získané, které mohou u organismu vyvolat neobvyklé reakce. Dle názoru Nejvyššího soudu ČR nemusí být pracovní úraz jedinou příčinou vzniku škody, ale musí být příčinou podstatnou. Predispozice k určitým druhům trvalých následků bývá častým argumentem pojištěnec i zaměstnavatel při zamítnutí nároků na náhradu škody z pracovního úrazu. Zcela pravidelně se daří prokázat příčinnou souvislost poškození zdraví s pracovním úrazem i v případech, kdy byla u poškozeného zaměstnance již před úrazem nějaká predispozice k následkům, které pracovní úraz urychlil. Nejčastějším případem je poranění páteře, kdy se pojišťovna chce zbavit odpovědnosti s odkazem na degenerativní změny. Odpovědnost za pracovní úraz a po-

vinnost k náhradě škody nese vždy zaměstnavatel. Zákoník práce umožňuje zaměstnavateli zprostit se odpovědnosti za pracovní úraz pouze v taxativně stanovených případech a při splnění dalších podmínek.

Zproštění se odpovědnosti zaměstnavatele

Zaměstnavatel se může zprostit odpovědnosti za pracovní úraz, pokud zaměstnanec:

- porušil zaviněně právní, pracovní i jiné předpisy, popřípadě pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoli s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány (musí dokazovat zaměstnavatel), nebo
- si způsobil pracovní úraz v důsledku opilosti a zneužívání jiných návykových látek za podmínky, že tomu zaměstnavatel nemohl zabránit.

Částečně, maximálně ze 2/3, se může zaměstnavatel zbavit odpovědnosti za pracovní úraz, pokud prokáže, že:

- některá z výše uvedených skutečností byla pouze jednou z příčin vzniku pracovního úrazu, nebo
- si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování, jednal lehkomyšlně, přestože si měl být vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem vědom možných následků svého jednání.

Důkazní břemeno v případě plného i částečného zproštění se odpovědnosti za pracovní úraz leží na zaměstnavateli.

Odškodnění pracovního úrazu

Jak je uvedeno výše, další součástí řešení pracovního úrazu je jeho odškodnění. Zaměstnanec, který utrpěl pracovní úraz, má nárok na odškodnění. **Náhradu škody či nemajetkové újmy je povinen poskytnout zaměstnavatel**, a to i v případě, že dodržel veškeré předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. **Je však na poškozeném zaměstnanci, aby své nároky uplatnil** – tedy vyčíslil, doložil a vyzval odpovědného zaměstnavatele k jejich úhradě. Pokud tak neučiní, odškodnění nedostane, neboť zaměstnavatel ani jeho pojišťovna nevyplácí odškodnění bez aktivity poškozeného zaměstnance. Rovněž je nutno uplatnit nároky co nejdříve, jelikož podléhají promlčení. Po uplynutí promlčecí doby může poškozený zaměstnanec o nárok nenávratně přijít.

Bolestné – náhrada za bolest

Poškozený zaměstnanec má nárok na náhradu za bolest, kterou vytrpěl v souvislosti s pracovním úrazem.

Co je považováno za bolest při pracovním úrazu?

Bolestí se rozumí každé tělesné i duševní strádání způsobené pracovním úrazem. Odškodňují se bolesti vytrpěné v důsledku samotného úrazu i bolest vzniklá při léčení a odstraňování následků poškození zdraví (např. v důsledku rehabilitace či operace).

Jak se stanoví náhrada za bolest?

Bolest se hodnotí v bodech. Příslušné počty bodů pro jednotlivá tělesná poškození i postup při stanovení bodového hodnocení stanoví nařízení vlády č. 276/2015 Sb. (byla novelizována část hodnocení bolestného za nešťastně definované zhmoždění měkkých tkání).

V původní úpravě byla projevena snaha započítávat do pohmožděnin i jednotlivé modřiny a vyplácení pacientů tak zatěžovalo jak zaměstnavatele, tak z velké části zdravotní pojišťovny. Příznávaní vysokého odškodnění mohlo vést i k případným pojistným podvodům, kdy na základě potvrzení lékaře pojišťovna odškodnění v předem stanovené výši vyplatila. Takové skutečnosti vedly vládu ke změně nařízení a jeho optimalizaci. Proto nyní platí znění nařízení vlády č. 224/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 276/2015 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobených pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.

Hodnota 1 bodu činí 250 Kč. Náhrada za bolest se stanoví tak, že se počet bodů násobí částkou 250 Kč (ta se každý rok mění – v návaznosti na průměrnou mzdu)

Kdo a jak ohodnotí bolest?

Pokud se poškozený zaměstnanec léčí u lékaře jen jedné specializace (např. u neurologa), provede bodové hodnocení daný specialista. V případě, že dochází k lékařům více specializací (např. k neurologovi a ortopedovi), provede bodové hodnocení praktický lékař, a to na podkladě lékařských zpráv od odborných lékařů.

Lékař podřadí poškození zdraví pod příslušné položky uvedené v příloze č. 1 nařízení vlády č. 276/2015 Sb. U každé položky je stanoven konkrétní počet bodů. Ve většině případů je však bodové ohodnocení stanoveno bodovým rozpětím. Zde je na lékaři, aby určil konkrétní počet bodů s přihlédnutím k rozsahu a tíži poškození zdraví, průběhu a náročnosti

léčení. Je tedy důležité, aby měl posuzující lékař k dispozici veškeré lékařské zprávy.

Lze při hodnocení zohlednit náročnost léčení?

Lékař může bodové ohodnocení bolesti zvýšit, a to při vzniku komplikací, jako jsou např. infekce rány či proleženiny, anebo v případě náročného způsobu léčení, kterým nařízení vlády rozumí např. opakované přeazy rozsáhlých popálenin. V obou případech může lékař bodové ohodnocení zvýšit až o 50 %.

Kdy lze provést ohodnocení bolesti?

Bodové ohodnocení bolesti se provádí v době, kdy je zdravotní stav poškozeného zaměstnance již ustálený, aby bylo možno zhodnotit nejen bolesti vytrpěné v důsledku samotného úrazu, ale i při léčbě či rehabilitaci.

Lze hodnotit bolest opakovaně?

V případech, že poškozenému zaměstnanci vznikne po vydání posudku další bolest (např. v souvislosti s novou operací), provede se opět ohodnocení bolesti.

Kolik stojí ohodnocení bolesti?

Po vyhotovení posudku musí zaměstnanec zdravotnickému zařízení zpravidla uhradit poplatek za jeho vystavení. Výše poplatku se řídí sazebníkem konkrétního zdravotnického zařízení. Zaplacenou částku je zaměstnavatel povinen zaměstnanci nahradit, a to v rámci odškodnění pracovního úrazu. Poškozený zaměstnanec si proto musí doklad o úhradě uschovat.

Jaké náležitosti má mít lékařský posudek?

Formální náležitosti lékařského posudku stanoví vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, a již zmíněné nařízení vlády č. 276/2015 Sb. V lékařském posudku o hodnocení bolesti musí být vždy uvedeno:

1. datum pracovního úrazu,
  2. poškození zdraví pracovním úrazem,
  3. bodové hodnocení bolesti a označení ustanovení nařízení vlády č. 276/2015 Sb. a jednotlivých položek jeho přílohy, dle kterých bylo hodnocení provedeno,
  4. postup, kterým posuzující lékař dospěl k bodovému ohodnocení,
  5. v případě, že lékař provede navýšení bodového ohodnocení pro komplikace či náročný způsob léčení, musí jej odůvodnit.
- ... pokračování příště.

MUDr. Bohumil Skála, Ph.D.

KPKB
KOMORA
PODNIKŮ
KOMERČNÍ
BEZPEČNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

ČLENOVÉ KOMORY PODNIKŮ KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI ČR

ČASOPIS BEZPEČNOST S PROFESIONÁLY VZNIKÁ DÍKY PODPOŘE TĚCHTO ČLENSKÝCH FIREM KPKB ČR:

HIGH SECURITY PRODUCTS, a. s.

Pod stárkou 378/3
140 00 Praha 4
www.h-s-p.cz

SIMACEK FACILITY CZ spol. s r. o.

Trnkova 34
628 00 Brno
www.simacek.cz

CBA corporation, a. s.

Trnkova 2881/156
628 00 Brno
www.cbacorp.cz

TRIVIS – Centrum vzdělávání,s.r.o.

Na terase 355/8
182 00 Praha 8
www.trivis.cz

Europatron s. r. o.

Poděbradská 186
196 00 Praha 9
www.europatron.eu

Torex Security, s. r. o.

Fialková 19
460 01 Liberec 1
www.torex-security.cz

P.DUSSMANN spol. s r.o

Žitná 1578/52
120 00 Praha 2
www.dussmann.cz

ABAS IPS Management s. r. o.

Jankovcova 1569/2c
170 00 Praha 7
www.abasco.cz

AB Facility, a. s.

AVIATICA, U Trezorky 921/2,
CZ 158 00 Praha 5 - Jinonice
www.abfacility.com

ELSERVIS - Ivo Kolář

Dědinská 898/15
161 00 Praha 6

MARTIN TVRDÝ

Veletřní 825/65
170 00 Praha 7

ISS Facility Services s. r. o.

Antala Štaška 38/510
140 00 Praha 4
www.cz.issworld.com

Fenix International s. r. o.

Lidická 667
258 13 Vlašim
www.fenix-international.cz

ANIM plus – RS, s. r. o.

Areál TJ MEZ, 775 01
Vsetín – Ohrada
www.anim.cz

ARES GROUP s.r.o.

Libušská 189/12
142 00 Praha 4
www.ares-group.cz

CENTURION loss prevention a. s.

Kundratka 17/1944
180 82 Praha 8
www.centurionlp.cz

PRIMM bezpečnostní služba s. r. o.

Kutnohorská 309
109 00 Praha 10
www.primm.cz

National Facility Services s.r.o.

Letenské náměstí 157/4
170 00 Praha 7 - Bubebeč
www.nfservice.eu

Pro Bank Security, a. s.

Václavské nám. 21
110 00 Praha 1
www.probank.cz

SWBC – service, a. s.

Tovačovského 2/92
130 00 Praha 3

IVKO SECURITY, s. r. o.

Velflíkova 1428/4
160 00 Praha 6

REI s. r. o.

Prokopova 12/164
130 00 Praha 3
www.rei.cz

SCHWARZ s. r. o.

Mariánská 355
261 00 Příbram
www.schwarzpb.com

RAM SECURITY s. r. o.

Na Výhledu 139
250 66 Zdíby
www.security-cz.eu

RTH Security, s.r.o.

Jaurisova 4
140 00 Praha 4
www.okoprahya.wa.cz

V.I.P. Security AGENCY s. r. o.

Sokolovská 49/5
186 00 Praha 8
www.vipsecurityagency.cz

APeurope s. r. o.

Kaprova 42/14
110 00 Praha 1
www.apeurope.cz

DS SECURITY

Dalibor Galbavý,
Neprobýlice 12
273 75

Wakkenhat Fin Security s. r. o. koncern

Komárkova 1204/23,
148 00 Praha 4
www.wakkenhat.cz

ČECHYMEN a.s.

Potoční 503/3
717 00 Ostrava – Bartovice
www.cechymen.cz

Agentura Pancěr, s. r. o.

Nad Sárkou 2551/6a
160 00 Praha 6
www.pancer.cz

HENIG – security servis, s.r.o.

5. května 797
470 01 Česká Lipa
www.henig.cz

INDUS, spol. s r.o.

U Hostivařského nádraží 556/12
102 00 Praha 10 – Hostivař
www.indus-czech.cz

PROCUSYS FM a.s.

Pod Kotlářkou 151/3
Praha 5, 15000
www.procusys.cz

WWW.KPKBCR.CZ **KPKBCR.CZ**